سال (18) جمعو 16 آڪٽوبر 2026 ع 04 جمادي الاول 1448ھ صفحا 6 - ملھ 30 وپيہ شمارو (25)

ABC Certified THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت
حيدرآباد
Regd: NO-2430-B
69 YEAR 1958 - 2026
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
سال (95) جمعو 16 آڪٽوبر 2026 ع 04 جمادي الاول 1448ھ صفحا 6 - ملھ 30 وپيہ شمارو (62)
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

Friday 16th October 2026

پارليامينٽ جي گڏيل اجلاس ۾ خيبرپختونخوا ۾ ايمرجنسي ۽ گورنر راڄ لاڳو ڪرڻ جي منظوري

اجلاس ۾ هٿي ٺهراءَ وفاقي وزير طارق فضل چوڌري پيش ڪيا. گڏيل اجلاس ۾ صوبي اندر ايمرجنسي ۽ گورنر راڄ لاڳو ڪرڻ بابت صدارتي فرمان پيش ڪيو ويو

لاڳو ڪرڻ واري رٿ جي حق ۾ 214 ووٽ پيا. مخالفت ۾ 56 ميمبرن ووٽ ڏنا. وزيراعظم جي اپوزيشن اڳواڻ محمود خان اڇڪزئي سان ملاقات. وزيراعظم ٻيهر ڳالهين جي دعوت ڏني

چيف اليڪشن ڪمشنر ۽ ميمبرن جي مقرري وارو معاملو هڪ سال کان رولڙي جو شڪار آهي، هن اهم آئيني ضرورت تي ڪنهن کي به سياست نہ ڪرڻ گهرجي: وزيراعظم شهباز شريف

اسلام آباد (مانيٽرنگ ڊيسڪ) پارليامينٽ جي گڏيل اجلاس ۾ خيبرپختونخوا ۾ ايمرجنسي ۽ گورنر راڄ لاڳو ڪرڻ جي اڪثريت راءِ سان منظوري ڏني وئي، جڏهن تہ اجلاس ۾ هٿي ٺهراءَ وفاقي وزير طارق فضل چوڌري پيش ڪيا. گڏيل اجلاس ۾ صوبي اندر ايمرجنسي ۽ گورنر راڄ لاڳو ڪرڻ بابت صدارتي فرمان پيش ڪيو ويو. ايمرجنسي لاڳو ڪرڻ واري رٿ جي حق ۾

بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد: قومي اسيمبلي جي اجلاس دوران وزيراعظم شهباز شريف ۽ پ پ چيئرپرسن بلاول ڀٽو زرداري ايمل ولي خان ۽ محمود خان اڇڪزئي ۽ ٻين سان ملي رهيو آهي

تحريڪ تحفظ آئين پاڪستان جون حڪومت سان هر قسم جون ڳالهيون ختم ڪرڻ جو اعلان

مخالف ڌر جي اجلاس ۾ ڪي پي ڪي ۾ گورنر راڄ لاڳو ٿيڻ بعد صورتحال تي خيالن جي ڏي وٺ

اجلاس ۾ علامہ راجا ناصر عباس، اختر مينگل، بئريسٽر گوهر، سلمان اڪرم راجا ۽ ٻين اڳواڻن شرڪت ڪئي

اسلام آباد (مانيٽرنگ ڊيسڪ) تحريڪ تحفظِ آئين پاڪستان جو حڪومت سان هر قسم جون ڳالهيون ختم ڪرڻ جو اعلان

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 2

پشاور ۾ خانگي اسڪول جي ڇت ڪرڻ سبب 34 ٻار ۽ هڪ استاد فوت، 50 زخمي، پرنسپال گرفتار

دير ڪالوني ۾ خانگي اسڪول جي ڇت اوچتو ڪري پئي، فوت ٿيلن جو انگ وڌي 35 ٿي ويو، ٻار ۽ هڪ عورت استاد بہ شامل. گنجان آبادي سبب امدادي ٽيمن کي ڪارروائين ۾ ڏکيائيون پيش

ليڊي ريڊنگ اسپتال 33 فوتگين جي تصديق ڪئي، ٻہ لاش نصيرالله خان بابر ميموريل اسپتال آندا ويا. اسپتال ۾ آندل 33 لاشن ۾ 25 ورهين جي استاني ثمرين بي بي بہ شامل آهي: اسپتال انتظاميا

اسپتال آندل ٻارن جي عمر 6 کان 14 ورهين جي وچ ۾ ٻڌائي وئي، ليڊي ريڊنگ اسپتال مان 17 ٻارن کي علاج ڪانپوءِ ڊسچارج ڪيو ويو. اسڪول جي عمارت ڪرڻ ڪانپوءِ امدادي ڪارروايون مڪمل

واقعي وارين هنڌ تي اڃا تائين ملبي جا ڍير موجود. سوڙهين گهٽين سبب امدادي ڪارروائين لاءِ ريسڪيو گاڏيون بہ گهڙي نہ سگهيون، واقعي سبب علائقي ۾ خوف ۽ هراس، فوتين جي گهرن ۾ ڪهرام مچل

اسڪول جو پرنسپال ايجوڪيشن ٽرسٽ جي نالي تي اسڪول هلائي رهيو هو. شروعاتي جاچ ۾ ظاهر ٿيو آهي تہ عمارت جي تعمير ڪمزور هئي، جنهن سبب حادثو پيش آيو: سي سي پي او پشاور

پشاور (مانيٽرنگ ڊيسڪ) پشاور جي علائقي دير ڪالوني ۾ خانگي اسڪول جي ڇت ڪرڻ سبب فوت ٿيلن جو انگ وڌي 35 ٿي ويو آهي، جن ۾ ٻار ۽ هڪ عورت استاد بہ شامل آهن واقعي ڪانپوءِ امدادي ٽيمن کي اسڪول تائين پهچڻ ۾ امدادي ڪارروايون ڪرڻ ۾ ڏکيائين کي منهن ڏيڻو پيو ڇاڪاڻ تہ اسڪول شهر جي سوڙهين گهٽين ۾ قائم آهي ليڊي ريڊنگ اسپتال

بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 2

پشاور: اسڪولي عمارت جي ڇت ڪرڻ سبب فوت ٿيل ٻارن جي جنازي نماز ادا ڪئي پئي وڃي، ٻئي طرف صوبائي صلاحڪار اسپتال ۾ زخمي ٻارن جي عيادت ڪري رهي آهي

پشاور: اسڪولي عمارت جي ڇت ڪرڻ بعد ملبي مان هڪ ريسڪيو اهلڪار ٻارڙن جا ڪتابن جا ٿيلها ۽ ٻيو سامان ڪڍي رهيو آهي

معصوم ٻارن ۽ استادن جي فوت ٿيڻ جو واقعو انتهائي ڏکوئيندڙ ۽ دل ڏاريندڙ سانحو آهي: وزيراعلي

معصوم ٻارن جي اوچتي موت سندن والدين ۽ وارثن لاءِ ناقابل تلافي نقصان آهي: مراد علي شاهہ

فوت ٿيل ٻارن، استادن ۽ ٻين ماڻهن جي وارثن سان دلي تعزيت ۽ همدردي جو اظهار ڪيون ٿا: شرجيل انعام ميمڻ

تعليمي ادارن ۾ شاگردن ۽ استادن جي جان ۽ سلامتي کي يقيني بڻائڻ انتهائي ضروري آهي: ناصر حسين شاهہ

ڪراچي (بيورو رپورٽ) وزيراعلي سنڌ سيد مراد علي شاهہ، سينيئر صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ، صوبائي وزير بلديات سيد ناصر حسين شاهہ، صوبائي وزير سيد رياض حسين شاهہ شيرازي، ايم پي اي ۽

بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 2

پشاور ۾ پيش آيل ڏکوئيندڙ سانحو پوري قوم لاءِ وڏو صدمو آهي: ضياءَ الحسن لنجار

معصوم ٻارن جي المناڪ موت تي هر اک اشڪبار ۽ هر دل ڏکويل آهي

سنڌ حڪومت ۽ سنڌ جو عوام هن ڏکئي وقت ۾ متاثر خاندانن جي ڏک ۾ برابر جا شريڪ آهن

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي گهرو وزير ۽ قانون واري وزير ضياءَ الحسن لنجار پشاور ۾ اسڪول جي ڇت ڪرڻ واري افسوسناڪ واقعي ۾ معصوم ٻارن سميت قيمتي انساني جانين ضايع ٿيڻ تي گهري ڏک ۽

بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 2

اسڪول جي ڇت ڪرڻ سبب قيمتي زندگين جو ضايع ٿيڻ انتهائي ڏکوئيندڙ سانحو آهي: آصف علي زرداري

پنهنجن پيارن کي وڃائيندڙ خاندانن سان دلي تعزيت ۽ همدردي جو اظهار ڪريون ٿا ۽ زخمين جي جلد صحتيابي لاءِ دعاگو آهيون

ڪنهن بہ والدين کي پنهنجي ٻار کي اسڪول موڪلڻ وقت سندس حفاظت بابت خوف ۽ ڳڻتي نہ هئڻ گهرجي

واقعي جي ذميوارن جو تعين ڪري کين جوابده بڻايو وڃي، جيئن مستقبل ۾ اهڙن حادثن کان بچي سگهجي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صدر پاڪستان آصف علي زرداري جي نياڻي ۽ پاڪستان پيپلز پارٽي جي اڳواڻ آصفہ ڀٽو زرداري خيبر پختونخواهہ ۾ اسڪول جي ڇت ڪرڻ سبب معصوم ٻارن جي قيمتي جانين جي ضايع ٿيڻ تي گهري ڏک ۽ افسوس جو

بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 2

سهيل آفريدي کي تہ شهيد جي جنازي ۾ بہ آئين شهيدن جي جنازن ۾ اچڻ کان ڪنهن روڪيو هو: محسن نقوي

مون پوري ڪوشش ڪئي تہ خيبرپختونخوا حڪومت کي دهشتگرديءَ خلاف جنگ ۾ اعتماد ۾ رکجي ۽ صوبائي حڪومت دهشتگرديءَ جو مقابلو ڪري

تيراهہ ۾ ايپڪس ڪميٽيءَ جو اجلاس گهرائڻ لاءِ ڪيئي سخت تڪليفون برداشت ڪرڻيون پيون، اجلاس جي پريس رليز ۾ دهشتگرديءَ جي مذمت بہ نہ ڪئي وئي

ڳالهين دوران دهشتگرديءَ خلاف ڪارروائين بابت بحث ٿيو، پر اسد قيصر جا بيان ڪجهہ پيا هئا، صوبائي حڪومت جو موقف مختلف هو

سهيل آفريدي کي ڪير روڪيندو هو، اها الڳ ڳالهہ آهي، پر وزيراعلي کي قيادت ڪرڻ لاءِ چيو ويندو هو، هو ان لاءِ تيار نہ هو: وفاقي گهرو وزير

اسلام آباد (مانيٽرنگ ڊيسڪ) وفاقي گهرو وزير محسن نقوي چيو آهي تہ مون پوري ڪوشش ڪئي تہ خيبرپختونخوا حڪومت کي دهشتگرديءَ خلاف جنگ ۾ اعتماد ۾

بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 2

صوبائي وزير جام اڪرام الله ڌاريجو پاران پشاور ۾ اسڪول جي ڇت ڪرڻ جي افسوسناڪ حادثي تي ڏک جو اظهار

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صنعت ۽ واپار کاتي

بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 2

مير رضا خان جي موت واري ڪيس جي عدالتي ڪميشن جي جاچ رپورٽ سنڌ حڪومت حوالي

حوالي ڪيل رپورٽ 7 سيل ٿيل لفافن تي مشتمل، جنهن ۾ شاهدن جا قلمبند ڪيل بيان پڻ شامل

عدالتي ڪميشن 7 آڪٽوبر تي پنهنجي ڪارروائي مڪمل ڪئي هئي، مجموعي طور 13 اجلاس ڪيا ويا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) مير رضا علي خان

بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 2

خيبرپختونخوا ۾ في الحال 6 مهينن لاءِ گورنر راڄ لاڳو ڪيو ويو آهي: خواجہ آصف

حالتون کي نظر ۾ رکندي وڌيڪ 2، 3 يا 6 مهينن لاءِ ان جي مدي ۾ واڌ ڪرڻ تي ٻيهر غور ڪري سگهجي ٿو

خيبرپختونخوا ۾ احتجاج جا ڪي بہ آثار نظر ناهن آيا، جيڪي ماڻهو ڪي پي ۾ ڦرلٽ مچائي رهيا هئا، اهي هاڻي غائب ٿي ويا آهن

اسلام آباد (مانيٽرنگ ڊيسڪ) بچاءَ واري وزير خواجا آصف چيو آهي تہ خيبرپختونخوا ۾ في الحال 6 مهينن لاءِ گورنر راڄ لاڳو ڪيو ويو آهي، جنهن ڪانپوءِ وڌيڪ 2، 3 يا 6 مهينن لاءِ ان جي مدي ۾ واڌ ڪرڻ تي

بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 2

24 آڪٽوبر تي ڪراچيءَ ۾ گڏيل قومن جو ڏهاڙو (يو اين ڊي) ملهايو ويندو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ حڪومت جي سهڪار سان 24 آڪٽوبر تي ڪراچيءَ ۾

بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 2

اپوزيشن پاڻ ڳالهين واري عمل کان ڊار ٿي: شيري رحمان

اپوزيشن پنهنجا گهڻا مطالبا مڃرائي چڪي هئي، پر آخر ۾ ڊار ٿي

معاهدي تي صحيحون ٿي رهيون هيون تہ عمران خان کي سهولتون يقيني بڻائڻ لاءِ ساٿ ڏيون ها

اسلام آباد (مانيٽرنگ ڊيسڪ) پاڪستان

بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 2

عوامي شڪايتن جو ازالو ۽ فيصلن تي عملدرآمد يقيني بڻايو وڃي: صوبائي محتسب

اجلاس ۾ صلاحڪارن، ريجنل ڊائريڪٽرن ۽ مختلف آفيسن جي ڪارڪردگيءَ جو جائزو ورتو ويو

التوا هيٺ ڪيسن ۽ جاري ڪيل فيصلن جا تفصيل ترت رجسٽرار آفيس ڏانهن موڪلڻ جي هدايت

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صوبائي محتسب سنڌ محمد سهيل راجپوت جي صدارت هيٺ کاتي جو اجلاس مرڪزي آفيس، شاهراهہ ڪمال اتاترڪ ڪراچي ۾ منعقد ٿيو جنهن ۾ سيڪريٽري سيد جنيد احمد،

بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 2

شنگھائي ۾ 12 سالن ڪانپوءِ سنڌ انويسٽمينٽ ڪانفرنس، 400 نمائندن جي شرڪت، 34 معاهدن تي صحيحون

ڪانفرنس سنڌ ۾ چيني سيڙپڪاري، روزگار ۽ صنعتي ترقيءَ جي نئين دور جي شروعات آهي: وڏو وزير

ڌاٻيجي اسپيشل اڪنامڪ زون ۾ گاڏين، اليڪٽرانڪس، اسٽيل، ٽيڪسٽائل ۽ ٻين صنعتن ۾ سيڙپڪاريءَ جا معاهدا ٿيا

ٿر جي ڪوئلي، معدنيات، هوا ۽ شمسي توانائي، اليڪٽرڪ گاڏين ۽ مصنوعي ذهانت بابت منصوبا شروع ٿيندا

صوبي ۾ زرعي پيداوار جي پروسيسنگ، ڪولڊ چين، پيڪنگ ۽ برآمدات وڌائڻ لاءِ چيني ٽيڪنالاجيءَ مان فائدو ورتو ويندو

ڪراچي/شنگھائي (بيورو رپورٽ) چين جي شهر شنگھائي ۾ سنڌ حڪومت جي ميزباني هيٺ 12 سالن ڪانپوءِ سنڌ انويسٽمينٽ ڪانفرنس منعقد ڪئي وئي،

بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 2

شنگھائي: وڏو وزير سيد مراد علي شاهہ سنڌ انويسٽمينٽ ڪانفرنس جي اجلاس کي خطاب ڪري رهيو آهي

حوثين جو مديني ڏانهن ڪروز ميزائل فائر، سعودي اتحادي فوج پاران حملو ناڪام بڻائڻ جي دعويٰ

يمن جي حوثي باغين مديني شريف تي ميزائل حملي جي ترديد ڪندي سعودي عرب جي اڳواڻيءَ ۾ قائم اتحاد جي دعويٰ کي بي بنياد قرار ڏئي ڇڏيو

رياض (مانيٽرنگ ڊيسڪ) يمن جي حوثي باغين مديني شريف تي ميزائل حملي جي ترديد ڪندي سعودي عرب جي اڳواڻيءَ ۾

بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 2

معاشي ۽ صنعتي شعبن کي هٿي ڏيڻ سنڌ حڪومت جي ترجيحن ۾ شامل آهي: اڪرام الله ڌاريجو

صوبي جي معاشي ۽ سماجي ترقيءَ جي هدفن کي حاصل ڪرڻ لاءِ هر صورت ۾ ممڪن قدم کنيا ويندا

عوام ۽ ڪاروباري برادريءَ جي مشڪلاتن کي گهٽ ڪرڻ لاءِ سمورا ادارا متحرڪ رهن

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صنعت ۽ واپار کاتي واري صوبائي وزير جام اڪرام الله ڌاريجو مختلف وفدن صوبائي وزير کي عوامي ۽ واپاري مسئلن کان آگاهہ ڪيو صوبائي وزير جي لاڳاپيل آفيسرن کي فوري حل ڪرڻ جا

بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 2

شنگھائي ڪانفرنس سان اقتصادي سهڪار، معيشت جي بهتري ۽ ترقيءَ جا نوان موقعا پيدا ٿيندا: شرجيل ميمڻ

سنڌ حڪومت طرفان مختلف شعبن ۾ مجموعي طور 34 مفاهمتي يادداشتن تي صحيحون ڪيون ويون

پاڪ چين دوستي خطي لاءِ انتهائي اهميت رکي ٿي، چيني سيڙپڪارن ڌاٻيجي زون ۾ سيڙپڪاري ڪندا

ڪانفرنس جا ثمر جلد عوام تائين پهچندا ۽ صوبي اندر معاشي سرگرمين ۽ روزگار جي موقعن ۾ واڌارو ٿيندو

ڪراچي/شنگھائي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي سينيئر وزير ۽ اطلاعات، ٽرانسپورٽ ۽ ماس ٽرانزٽ واري صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ چيو آهي تہ حڪومت سنڌ پاران شنگھائي ۾ منعقد ڪيل سيڙپڪاري

بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد: پرڏيهي وزير اسحاق ڊار سان روس لاءِ مقرر ڪيل سفير فيصل نياز ترمذي ملاقات ڪري رهيو آهي

شهيد روشام حسين قتل ڪيس جي جاچ ڪنهن ٻئي ضلعي منتقل ڪرائڻ جي درخواست داخل

شهيد جي والد ڊاڪٽر روئدار حسين جي هدايت تي ايڊووڪيٽ قادر خان ۽ بيرسٽر زاهد خان ايڊيشنل سيشن ڪورٽ ۾ درخواست داخل ڪرائي

جاچ آفيسر انسپيڪٽر جهانگير تي اعتماد ناهي، قتل ڪيس جي جاچ ڪنهن ٻئي ضلعي جي پوليس حوالي ڪئي وڃي: درخواست ۾ موقف

ملزم کي 22 ڏينهن تائين دفن نہ ڪرڻ باوجود منگهوپير پوليس ڪيس جي جاچ ۾ گهربل اڳڀرائي ۾ ناڪام رهي آهي: ڊاڪٽر روئدار حسين

ڪراچي (بيورو رپورٽ) شهيد روشام حسين جي والد ڊاڪٽر روئدار حسين جي هدايت تي ايڊووڪيٽ قادر خان مندوخيل ۽ بيرسٽر زاهد خان مندوخيل ايڊيشنل سيشن ڪورٽ نمبر 8 ويسٽ ڪراچي ۾ درخواست داخل ڪرائي ڇڏي آهي جنهن ۾ آءِ جي سنڌ، ڊي آءِ جي ويسٽ ۽ ٻين لاڳاپيل اختيارين کي ڌر بڻايو ويو آهي درخواست ۾ موقف اختيار ڪيو ويو آهي تہ منگهوپير ٿاڻي ۽

بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 2

ڪراچي جي مختلف علائقن ۾ حادثن ۽ واقعن سبب ٻارڙي سميت 7 ڄڻا فوت

ناظم آباد ۾ رهائشي فليٽ مان 60 سالن جي پيرسن عارف جو پراڻو لاش مليو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي مختلف علائقن ۾ الڳ الڳ حادثن ۽ واقعن ۾ ٻار سميت 7 ڄڻا فوت ٿي ويا آهن ناظم آباد

بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ پ پ اڳواڻ مرحوم راشد رباني جي ڇهين ورسي ملهائي وئي، پيٽا پيش

مرحوم جي نياڻي عروبہ رباني، نثار کهڙو، سعيد غني، رئوف ناگوري، نجمي عالم ۽ ٻين شرڪت ڪئي

راشد رباني جي سياسي جدوجهد، پارٽيءَ سان وفاداري ۽ جمهوريت لاءِ ڪيل خدمتن تي ڀيٽا پيش ڪئي وئي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پاڪستان پيپلز پارٽي جي سينيئر اڳواڻ ۽ اڳوڻي سينيٽر مرحوم راشد رباني جي ڇهين ورسي انتهائي عقيدت ۽ احترام سان مقامي هال ۾ ملهائي وئي ورسي تقريب ۾ مرحوم

بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 2

بينڪاڪ: ناڻي وزير محمد اورنگزيب آءِ ايم ايف جي سربراهہ سان گڏ بيٺل آهي

منگهوپير ٽائون چيئرمين پاران جاري ترقياتي ڪم جو دورو

گرم چشمي روڊ وٽ موٽر ايبل بڻائڻ واري ترقياتي ڪم جو دورو ڪيو

روڊن جي بهتري سان مختلف آبادين ۾ رابطن کي وڌيڪ بهتر بڻائڻ ۾ مدد ملي ٿي: نواز علي بروهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ٽائون ميونسپل ڪارپوريشن منگهوپير جي چيئرمين حاجي نواز علي بروهي گلزار آباد کان گرم چشمي

بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 2

سنڌ سالڊ ويسٽ مئنيجمينٽ ۾ ڇهن سالن کان بورڊز قائم نہ ٿيا، ادارو ڪو بہ روينيو پيدا نہ ڪري سگهيو

ترميمي ايڪٽ 2021ع تحت سمورين ڊويزنن ۾ ميئرن جي چيئرمين شپ هيٺ اداري جو قيام عمل ۾ آيو

رڳو ڪراچي شهر مان روزانو 10 کان 12 هزار ٽن ڪچرو کڻڻ لاءِ هر سال 24 ارب رپيا خرچ ٿيڻ لڳا

ڪچري مان بجلي پيدا ڪرڻ سميت ڪو بہ روينيو حاصل نہ ٿيو، اي پي سي پاران رولز جوڙڻ جو حڪم

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ سالڊ ويسٽ مئنيجمينٽ بورڊ ترميمي ايڪٽ 2021ع تحت سنڌ جي سمورين ڊويزنن ۾ ميئرن جي چيئرمين شپ هيٺ سنڌ سالڊ ويسٽ

بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ ڊيزل سان ڀريل آئل ٽينڪر ڪاهي، سمورو تيل هارجي ويو نيشنل هاءِ وي بلاڪ

ٽينڪر ۽ ٽرڪ ۾ ٽڪر ٿيڻ سبب ڊيزل روڊ تي پکڙجي ويو ۽ ٽريفڪ معطل ٿي وئي،

روڊ تي ڊيزل پکڙجڻ سبب ڪيترائي موٽرسائيڪل سوار ترڪي ڪري زخمي ٿي پيا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) اسٽيل ٽائون موڙ وٽ نيشنل هاءِ وي تي آئل ٽينڪر ۽ ٽرڪ ۾ ٽڪر ڪس ڊيزل سان ڀريل آئل ٽينڪر ڪاهي

بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 2

ڪراچي جليبي چوڪ ويجهو متاثر ٿيل 18 انچ قطر جي سيوريج لائين تبديل

ايگزيڪيوٽو انجنيئر سيوريج لائنڊي پنهنجي ٽيم سان گڏ مرمتي ڪم جي نگراني ڪئي

سهولتن جي فراهمي ۽ سيوريج بابت شڪايتن جو ترت ازالو ڪرڻ اداري جي اولين ترجيح آهي: ترجمان

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي واٽر اينڊ سيوريج ڪارپوريشن ڪورنگي نمبر 6 ۾ جليبي چوڪ ويجهو رئيس برياني وٽ

بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: سنڌ اسيمبلي جي پبلڪ اڪائونٽس ڪميٽي جي گڏجاڻي چيئرمين نثار کهڙو جي صدارت ۾ ٿي رهي آهي

ڪراچي جي مختلف علائقن ۾ فائرنگ، ڦر، گيس ليڪيج ۽ ڇت ڪرڻ جا واقعا، 3 ڄڻا فوت

مختلف علائقن مان ٻن ڄڻن جا لاش هٿ آيا، سرجاني ٽائون ۾ گهر جي ڇت ڪرڻ سبب 6 ورهين جو ٻار فوت ٿي ويو

ڪورنگي پوليس لائين ۾ گيس ليڪيج سبب باهہ لڳڻ جي واقعي ۾ عورت پوليس اهلڪار سڙي زخمي ٿي پئي

ڪورنگي ۾ هڪ شخص فائرنگ ۾ زخمي ٿيڻ جي اطلاع پڻ ملي، بلديہ ٽائون ۽ گلستان جوهر ۾ فائرنگ جي واقعن ۾ 2 ڄڻا زخمي ٿيا

سٽي پوليس 22 ۽ ڪيماڙي پوليس هٿان 15 جوابدار گرفتار، هٿيار، منشيات، چوري ٿيل موٽرسائيڪل ۽ موبائل فون هٿ ڪرڻ جي دعوي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي مختلف علائقن ۾ فائرنگ، ڦر، گيس ليڪيج ۽ گهر جي ڇت ڪرڻ سميت مختلف واقعا پيش آيا، جن ۾ 3 ڄڻا فوت ۽ 4 ڄڻا زخمي ٿي پيا، جڏهن تہ پوليس جي مختلف

بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 2

آءِ جي سنڌ سان گڏيل قومن جي اداري يونيسيف جي وفد جي سينٽرل پوليس آفيس ۾ ملاقات

پوليو مهمن جي سيڪيورٽي، گڏيل قومن جي ادارن ۽ عملي جي تحفظ، ٻارن جي حقن ۽ پوليسنگ بابت خيالن جي ڏي وٺ

وفد پوليو مهمن ۽ گڏيل قومن جي تقريبن دوران سنڌ پوليس پاران فراهم ڪيل سيڪيورٽي انتظامن تي اطمينان جو اظهار

سيڪيورٽي انتظامن کي وڌيڪ مضبوط ۽ اثرائتو بڻائڻ، لاڳاپيل ادارن ۾ رابطن ۽ گڏيل سهڪار کي بهتر ڪرڻ تي پڻ اتفاق

ٻارن جو تحفظ ۽ انهن لاءِ محفوظ ماحول فراهم ڪرڻ سنڌ پوليس جي اهم ترجيحن ۾ شامل آهي: جاويد عالم اوڍو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) انسپيڪٽر جنرل آف پوليس سنڌ جاويد عالم اوڍو سان گڏيل قومن جي اداري يونيسيف (UNICEF) جي وفد سينٽرل پوليس آفيس ڪراچي ۾ ملاقات ڪئي جنهن دوران پوليو مهمن جي

بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: انسپيڪٽر جنرل سنڌ پوليس جاويد عالم اوڍو يونيسيف جي وفد کي شيلڊ ڏئي رهيو آهي

دفاعي ڪمپنيءَ جو ايگزيڪيوٽو ڊائريڪٽر رشوت عيوض حساس فوجي ڄاڻ ڏيڻ جي الزام هيٺ گرفتار

نئين دهلي (مانيٽرنگ ڊيسڪ) ڀارت جي

بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 2

وفاقي آئيني عدالت سهيل آفريدي جي وڏي وزير طور مقرري خلاف درخواست بي اثر قرار ڏئي اڪلائي ڇڏي

اسلام آباد (مانيٽرنگ ڊيسڪ) وفاقي

بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 2

سنڌ ۾ ڪرپٽ نظام انتظامي ڍانچي کي مفلوج ڪري ڇڏيو آهي: حنيف گوهر

ڪراچي ۾ پٺاخوري، زمينن تي قبضا جا مسئلا سنگين صورت اختيار ڪري ويا آهن

سپريم ڪورٽ جي حڪمن باوجود ڪراچي جي 26 روڊن جي ڪمرشلائيزيشن نہ ٿيڻ ڳڻتي جوڳو عمل آهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ايسوسيئيشن آف بلڊرز اينڊ ڊولپرز (آباد) جي چيئرمين محمد حنيف گوهر چيو آهي تہ سنڌ ۾ ڪرپٽ نظام سڄي انتظامي ڍانچي کي مفلوج ڪري ڇڏيو آهي جڏهن تہ ڪراچي ۾

بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 2

حيدرآباد جي سول اسپتال جي 27 ڊاڪٽرن ۽ انتظامي آفيسرن جا ناقابل ضمانت گرفتاري وارنٽ جاري

سول اسپتال ۾ ڊينگي سبب 17 ورهين جي نوجوان جي فوت ٿيڻ واري ڪيس ۾ ناقابل ضمانت گرفتاري وارنٽ جاري ڪيا ويا

عدالت جو پوليس کي سمورن نامزد جوابدارن کي گرفتار ڪري 27 آڪٽوبر تي پيش ڪرڻ جو حڪم

17 ورهين جي نوجوان حسنين عامر جي ڊينگي ۾ مبتلا هجڻ دوران فوت ٿيڻ جو ڪيس مارڪيٽ ٿاڻي تي والد عامر لطيف جي فرياد تي داخل ڪيو ويو هو

حيدرآباد (رپورٽ: غلام حسين خاصخيلي) حيدرآباد سول اسپتال ۾ ڊينگي سبب 17 ورهين جي نوجوان جي فوت ٿيڻ واري

بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 2

سنڌ ايمرجنسي ريسڪيو سروسز 1122 جي ڪارڪردگي بابت جائزہ اجلاس

ايمرجنسي ريسپونس نظام جي بهتري، ريسڪيو سروسز جي واڌ، نون اسٽيشنن جي قيام تي غور

ڪمانڊ اينڊ ڪنٽرول سينٽر ۾ روزاني سراسري طور 24 هزار 700 ڪالز موصول ٿينديون آهن: بريفنگ

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي وڏي وزير

بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 2

ايف بي آر پاران سالاني انڪم ٽيڪس گوشوارا جمع ڪرائڻ جي آخري تاريخ ۾ 31 آڪٽوبر تائين واڌ

اسلام آباد (م ڊ) فيڊرل بورڊ آف روينيو

بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 2

لياريءَ کي جديد ترين طبي ٽيڪنالاجيءَ جو مرڪز بڻائڻ بلاول ڀٽو جو ويزن آهي: نادر گبول

100 روبوٽڪ سرجرين جي مڪمل ڪاميابي ان عزم جو ثبوت آهي تہ معياري علاج بنيادي حق آهي

بلاول ڀٽو زرداريءَ جي بهترين اڳواڻي ۾ لياري هاڻي اهڙين جديد طبي سهولتن جو مرڪز هوندو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ حڪومت جي ترجمان نادر گبول شهيد محترمہ بينظير ڀٽو ميڊيڪل ڪاليج (SMBBMC) لياريءَ ۾

بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 2

سنڌ جي جانورن ۾ ايمبريو ٽرانسفر ٽيڪنالاجي منتقل ڪرڻ واري ماڊرن لائيوسٽاڪ بريڊنگ پروگرام جي افتتاحي تقريب

سنڌ جا مالوند هاڻي جديد نسلن جا جانور پيدا ڪري کير ۽ گوشت مان فائدو حاصل ڪري سگهندا: محمد علي ملڪاڻي

سيني ڊرين کي دعوت ڏيان ٿو جيڪي جانورن جي مختلف نسلن جي ترقي ۾ حصو وٺڻ جا خواهشمند آهن

اسان فن گرو جا شڪرگذار آهيون، جن سنڌ جي جانورن لاءِ جديد ٽيڪنالاجي ذريعي دنيا جي اعليٰ نسلن جا ٻج مهيا ڪيا آهن

هن ٽيڪنالاجي جي مدد سان اسان جيڪا ترقي 30 سالن ۾ ڪري سگهون ها، اها هاڻي صرف هڪ سال ۾ ڪري رهيا آهيون

ڪراچي (بيورو رپورٽ) جديد ٽيڪنالاجي جي اچڻ سان اسان سنڌ جي لائيوسٽاڪ کاتي کي ترقي جي راهہ تي گامزن ڪري

بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 2

لاهور: هڪ پان جي ڪيبن تي دڪاندار آرڊر تي ملن پانن ۾ مختلف شيون سينگاري رهيو آهي

عمرڪوٽ: صوفي فقير پرسان ڪار تي فائرنگ ۾ مارجي ويل ٻن ڄڻن جا لاش واردات واري هنڌ پيل آهن

عمرڪوٽ پرسان صوفي فقير وٽ فائرنگ، مري برادري جا ٻہ سڳا ڀائر قتل

سيشن ڪورٽ مان پيشي بعد ڳوٺ ويندڙن تي هٿياربندن فائرنگ ڪري فرار ٿي ويا

گولين لڳڻ سبب وليداد ۽ مولا بخش مري مارجي ويا، پوليس پهچي لاش اسپتال منتقل ڪيا

وارثن پاران اڃا ڪيس داخل نہ ڪرايو ويو، پوليس پاران جوابدارن جي گرفتاري لاءِ ڪارروايون جاري

عمرڪوٽ (رپورٽ: قاضي يوسف) عمرڪوٽ ميرپورخاص روڊ تي صوفي فقير ويجهو ڪاليرو پمپ وٽ نامعلوم هٿياربندن

بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 2

پورهيت جي زندگي ڪنهن بہ مشين، برآمدي سامان جي ڪيپ يا منافعي کان وڌيڪ قيمتي آهي: سعيد غني

صنعتي ترقيءَ کي انساني وقار ۽ پورهيتن جي تحفظ کان الڳ نٿو ڪري سگهجي

جديد صنعتي معيشت لاءِ پيداوار سان گڏ محفوظ ماحول فراهم ڪرڻ بہ لازمي آهي

محنت کاتي ۽ جرمن اداري جي سهڪار سان بجليءَ جي حفاظت ۽ باهہ کان بچاءَ بابت آگاهي هيٺ منعقد سيمينار کي خطاب

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي محنت افرادي قوت ۽ سماجي تحفظ واري صوبائي

بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 2

لاهور: هاءِ ڪورٽ جو سينئر جج جسٽس منيب اختر وقتي چيف جسٽس جو حلف کڻندي

نارٿ ڪراچي ۾ گهر مان مڙس ۽ زال جا تشدد ٿيل لاش ملڻ جو ڪيس داخل

مقتول ياسين جي ڀاءُ جي فرياد تي نامعلوم جوابدارن خلاف قتل جي ڏمر تحت ڪيس داخل ڪيو ويو

ڀاڄائي جي ڀاءُ رضوان فون ڪري ٻڌايو تہ گهر جو دروازو نہ پيو کولي: محمد انور

ڪراچي (بيورو رپورٽ) نارٿ ڪراچي

بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 2

صوبائي محتسب سنڌ محمد سهيل راجپوت جي صدارت هيٺ کاتي جو اجلاس

مشين، ريجنيئل ڊائريڪٽرن ۽ صوبائي محتسب سنڌ جي آفيس جي مجموعي ڪارڪردگي جو جائزو ورتو ويو

ريجنيئل آفيسن جي رهيل ڪيسن ۽ فيصلن جا تفصيل فوري طور رجسٽرار آفيس کي فراهم ڪرڻ جي هدايت

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صوبائي محتسب سنڌ

بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 2

Daily Ibrat Karachi

روزاني عبرت

بقايا 1 روزاني عبرت

ڪري چڏيو. اپوزيشن اڳواڻ محمود خان اڇڪزئي جي صدارت هيٺ ٿيل اجلاس ڪانپوءِ جاري ڪيل پڌرنامي ۾ چيو ويو آهي تہ تحريڪ تحفظِ آئين پاڪستان حڪومت سان هر قسم جون ڳالهيون بند ڪرڻ جو فيصلو ڪيو آهي. اجلاس ۾ علامہ راجا ناصر عباس، اختر مينگل، بئريسٽر گوهر، سلمان اڪرم راجا ۽ ٻين اڳواڻن شرڪت ڪئي.

بقايا 2 روزاني عبرت

33 فوتگين جي تصديق ڪئي آهي جڏهن تہ ٻہ لاش نصيرالله خان بابر ميموريل اسپتال آندا ويا آهن. ليڊي ريڊنگ اسپتال پاران جاري ڪيل انگن اکرن موجب اسپتال ۾ آندل 33 لاشن ۾ 25 ورهين جي استاني ثمرين بي بي بہ شامل آهي. اسپتال آندل ٻارن جي عمر 6 کان 14 ورهين جي وچ ۾ ٻڌائي وئي آهي. اسپتال انتظاميا موجب، ليڊي ريڊنگ اسپتال مان 17 ٻارن کي علاج ڪانپوءِ ڊسچارج ڪيو ويو آهي جڏهن تہ هڪ استاد ۽ ڪي ٻار اڃا تائين اسپتال ۾ علاج هيٺ آهن. ٻئي پاسي پشاور ۾ اسڪول جي عمارت ڪرڻ ڪانپوءِ امدادي ڪارروايون مڪمل ڪيون ويون آهن. جڏهن تہ واقعي واري هنڌ تي اڃا تائين ملبي جا ڍير موجود آهن. پوليس موجب، اسڪول جي پرنسپال کي گرفتار ڪيو ويو آهي. سي سي پي او پشاور پنهنجي بيان ۾ چيو آهي تہ اسڪول جو پرنسپال ايجوڪيشن ٽرسٽ جي نالي تي اسڪول هلائي رهيو هو. سندس چوڻ موجب، شروعاتي جاچ ۾ ظاهر ٿيو آهي تہ عمارت جي تعمير ڪمزور هئي، جنهن سبب حادثو پيش آيو. ميڊيا رپورٽن موجب، اسڪول ٻن ماڙ عمارت ۾ قائم هو جنهن جي ڇت تيار ٿيل ڇت وارن حصن کي ڳنڍائي ٺاهي وئي هئي.

بقايا 3 روزاني عبرت

وزيراعليٰ سنڌ جي خاص معاون براءِ اقليتي معاملا ڊاڪٽر شام سندر آڏواڻي، قومي اسيمبلي جي ميمبر صادق علي ميمڻ، اڳوڻي صوبائي وزير سسي پليجو، سنڌ اسيمبلي ۾ مخالف ڌر جي اڳواڻ علي خورشيدي ۽ سنڌ حڪومت جي ترجمان سعديہ جاويد پشاور جي علائقي ڊير ڪالوني ۾ اسڪول جي ڇت ڪرڻ سبب معصوم ٻارن استادن ۽ ٻين قيمتي انساني جانين جي ضايع ٿيڻ تي گهري ڏک ۽ افسوس جو اظهار ڪيو آهي. پنهنجن تعزيتي پيغامن ۾ سنڌ جي اڳواڻن چيو تہ اسڪول جي ڇت ڪرڻ سبب معصوم ٻارن ۽ استادن جي فوت ٿيڻ جو واقعو انتهائي ڏکوئيندڙ ۽ دل ڏاريندڙ سانحو آهي،جنهن هر حساس دل رکندڙ انسان کي ڏک ۾ مبتلا ڪري ڇڏيو آهي. معصوم ٻارن جي اوچتي موت سندن والدين ۽ وارثن لاءِ ناقابلِ تلافي نقصان آهي. هنن فوت ٿيل ٻارن استادن ۽ ٻين ماڻهن جي وارثن سان دلي تعزيت ۽ همدردي جو اظهار ڪندي چيو تہ ڏک جي هن گهڙيءَ ۾ هو سوڳوار خاندانن جي ڏک ۾ برابر جا شريڪ آهن. سنڌ جي اڳواڻن دعا ڪئي تہ الله تعاليٰ فوت ٿيلن جي مغفرت فرمائي، کين جنت الفردوس ۾ اعليٰ مقام عطا ڪري ۽ سندن وارثن کي صبر جميل عطا فرمائي. هنن زخمين جي جلد صحتيابي لاءِ پڻ دعا ڪئي ۽ لاڳاپيل اختيارين تي زور ڀريو تہ زخمين کي بهترين طبي سهولتون فراهم ڪيون وڃن. هنن وڌيڪ چيو تہ تعليمي ادارن ۾ شاگردن ۽ استادن جي جان ۽ سلامتي کي يقيني بڻائڻ انتهائي ضروري آهي. اسڪولن جي عمارتن جي مضبوطي، تعميراتي معيار ۽ حفاظتي انتظامن جو باقاعدگي سان جائزو ورتو وڃي، جيئن مستقبل ۾ اهڙن افسوسناڪ واقعن کي روڪي سگهجي. سنڌ جي اڳواڻن چيو تہ معصوم ٻارن جي حفاظت، تعليمي ادارن ۾ محفوظ ماحول جي فراهمي ۽ انساني جانين جو تحفظ هر صورت ۾ اولين ترجيح هجڻ گهرجي.

بقايا 4 روزاني عبرت

اظهار ڪيو آهي. پنهنجي بيان ۾ آصف علي زرداري چيو تہ اسڪول جي ڇت ڪرڻ سبب نوجوان زندگين جو ضايع ٿيڻ انتهائي ڏکوئيندڙ سانحو آهي. هن واقعي ۾ پنهنجن پيارن کي وڃائيندڙ خاندانن سان دلي تعزيت ۽ همدردي جو اظهار ڪريون ٿا ۽ زخمين جي جلد صحتيابي لاءِ دعاگو آهيون. آصف علي زرداري چيو تہ ڪنهن بہ والدين کي پنهنجي ٻار کي اسڪول موڪلڻ وقت سندس حفاظت بابت خوف ۽ ڳڻتي نہ هئڻ گهرجي. اسڪول ٻارن لاءِ تعليم حاصل ڪرڻ ۽ محفوظ ماحول ۾ اڳتي وڌڻ جا مرڪز هجڻ گهرجن نہ ڪي اهڙن افسوسناڪ حادثن جا هنڌ. هن وڌيڪ چيو تہ ٻارن جي حفاظت کي يقيني بڻائڻ جا ذميوار ادارا ۽ اختيارين کي پنهنجي ذميواري جو احساس ڪرڻ گهرجي ۽ واقعي جي ذميوارن جو تعين ڪري کين جوابده بڻايو وڃي، جيئن مستقبل ۾ اهڙن حادثن کان بچي سگهجي. آصف علي زرداري دعا ڪئي تہ الله تعاليٰ فوت ٿيلن جي وارثن کي صبر جميل عطا فرمائي ۽ زخمين کي جلد صحتيابي نصيب ڪري. آمين

بقايا 5 روزاني عبرت

افسوس جو اظهار ڪيو آهي. پنهنجي بيان ۾ گهرو وزير ضياءُ الحسن لنجار چيو تہ پشاور ۾ پيش آيل هي ڏکوئيندڙ سانحو پوري قوم لاءِ وڏو صدمو آهي. معصوم ٻارن جي المناڪ موت تي هر اک اشڪبار ۽ هر دل ڏکويل آهي. ٻارن جون قيمتي جانيون ضايع ٿيڻ هڪ ناقابلِ تلافي نقصان آهي. هن چيو تہ سنڌ حڪومت ۽ سنڌ جو عوام هن ڏکئي وقت ۾ متاثر خاندانن جي ڏک ۾ برابر جا شريڪ آهن ۽ خيبر پختونخوا جي عوام سان دلي همدردي جو اظهار ڪن ٿا. ضياءُ الحسن لنجار چيو تہ الله پاڪ فوت ٿيل ٻارن ۽ ٻين ماڻهن جي وارثن کي صبرِ جميل عطا فرمائي ۽ زخمين کي جلد صحتيابي نصيب ڪري. هن لاڳاپيل اختيارين تي زور ڀريو تہ زخمين کي بهترين طبي سهولتون فراهم ڪرڻ سان گڏ اهڙن افسوسناڪ واقعن جي روڪٿام لاءِ بہ ضروري قدم کنيا وڃن.

بقايا 6 روزاني عبرت

ڊائريڪٽر جنرل نسيم الدين ميراڻي، رجسٽرار مسعود عشرت، صلاحڪارن ۽ ٻين آفيسرن شرڪت ڪئي. اجلاس دوران صوبائي محتسب سنڌ جي صلاحڪارن، ريجنل ڊائريڪٽرن ۽ مختلف آفيسن جي مجموعي ڪارڪردگي جو جائزو ورتو ويو. جڏهن تہ صوبائي محتسب سنڌ جي قانون جي مختلف شقن تي پڻ تفصيلي خيالن جي ڏي وٺ ڪئي وئي. ان موقعي تي صوبائي محتسب سنڌ محمد سهيل راجپوت اداري جي مجموعي ڪارڪردگي تي اطمينان جو اظهار ڪندي هدايت ڪئي تہ ٻين صوبن جي محتسب ادارن پاران ڏنل فيصلن جو تقابلي جائزو ورتو وڃي، جيئن اداري جي ڪارڪردگي کي وڌيڪ بهتر بڻائي سگهجي. هن سمورن ريجنل آفيسن کي هدايت ڪئي تہ التوا هيٺ ڪيسن ۽ جاري ڪيل فيصلن جا تفصيل بنا دير رجسٽرار آفيس کي فراهم ڪيا وڃن. صوبائي محتسب سنڌ محمد سهيل راجپوت چيو تہ عوامي شڪايتن جو ازالو ڪرڻ اداري جي بنيادي ذميوارين ۾ شامل آهي. ان ڪري شهرين کي انصاف جي فراهمي ۽ شڪايتن جي حل لاءِ صوبائي محتسب سنڌ جي فيصلن تي عملدرآمد يقيني بڻايو ويندو.

آفيس آف دي ايگزيڪيوٽو ڊائريڪٽر
ڪراچي انسٽيٽيوٽ آف هرٽ ڊزيز
ڪراچي ميٽروپوليٽن ڪارپوريشن

No. ED/KIHD/1352/2026 Dated. 15/10/2026

تصحيح

روزاني اخبارن ۾ شايع ٿيل فائنل شوڪاز نوٽيس، جنهن جو اشاعتي حوالو نمبر INF/MM/171/2026 ۽ تاريخ 08-07-2026 آهي، جي حوالي سان هتي اهو واضح ڪيو وڃي ٿو تہ لاڳاپيل ملازم/عهديدار جو نالو ڊاڪٽر نديم احمد جي بدران ڊاڪٽر نعيم احمد خان، ريزيڊنٽ ميڊيڪل آفيسر (BPS-17)، KIHD، KMC پڙهيو وڃي.

ڄاڻايل نوٽيس جا باقي سڀئي تفصيل ۽ مواد بدستور ساڳيا (برقرار) رهندا.

هي تصحيح نامو معلومات ۽ شايع ٿيل نوٽيس ۾ ضروري سڌاري لاءِ جاري ڪيو ويو آهي.

ايگزيڪيوٽو ڊائريڪٽر
ڪراچي انسٽيٽيوٽ آف هرٽ ڊيزيز

WORK FOR SINDH www.iwork4sindh.com JOB PORTAL BY INFORMATION DEPARTMENT INF/MM/227/2026

PAA پاڪستان ايئرپورٽس اٿارٽي

خريداريءَ جو نوٽيس

تصحيح نمبر 1

ڪراچي، لاهور ۽ اسلام آباد جي بين الاقوامي هوائي اڏن لاءِ اشتهاري وڊيوز (ڪاروباري موقعن کي اجاگر ڪرڻ لاءِ) جي تياري، جنهن ۾ گڏيل اشتهاري وڊيو، پاڪستان ايئرپورٽس اٿارٽيءَ جي تعارفي وڊيو، سوشل ميڊيا لاءِ مختصر وڊيو ڪلپس ۽ اعليٰ ريزوليوشن وارن ڪيپشن سان گڏ تصويرن جي تياري شامل آهي.

مٿي ڄاڻايل خريداريءَ جي نوٽيس تحت آڇون جمع ڪرائڻ جي دعوت بابت اشتهار، جيڪو 28 سيپٽمبر 2026 ع تي قومي اخبارن سان گڏ EPADS v2.0، پي اي اي ۽ پي پي آر اي جي ويب سائيٽن تي شايع ٿيو هو، ان جي حوالي سان اطلاع ڏنو ٿو وڃي تہ ڄاڻايل خريداريءَ جي نوٽيس ۾ واڪ جمع ڪرائڻ جي دعوت بابت شق نمبر 6 ۾ ترميم ڪري، ان جي جاءِ تي هيٺ ڏنل شق نمبر 6 لاڳو ڪئي ويندي:

6_ اي آڇون، اِي واڪ دستاويزن ۾ ڏنل هدايتن موجب تيار ڪري، اڳاري ڏينهن، 10 نومبر 2026 ع تي صبح جو 11:00 وڳي تائين EPADS v2.0 ذريعي جمع ڪرائڻ لازمي آهي. اي آڇون ساڳئي ڏينهن، اڱارو، 10 نومبر 2026 ع تي صبح جو 11:30 وڳي کوليون وينديون. آڇون هٿ سان جمع ڪرائڻ جي اجازت نہ هوندي. اهي وينڊرز، جن اڃا تائين اي پيڊز جي نئين ورجن EPADS v2.0 تي رجسٽريشن نہ ڪرائي آهي، سي هن ويب سائيٽ https://vendors.epads.gov.pk تي پنهنجي رجسٽريشن مڪمل ڪري سگهن ٿا. رجسٽريشن جي طريقيڪار بابت وضاحتي ۽ رهنمائي واري وڊيو هيٺ ڏنل لنڪ تي موجود آهي:

https://www.youtube.com/watch?v=MNW6T38v7tc

خريداريءَ جي نوٽيس جي دستاويز بابت درستگي نمبر 1 جي وڌيڪ تفصيلن لاءِ EPADS v2.0 ڏانهن رجوع ڪيو وڃي. هيءَ درستگي 30 سيپٽمبر 2026 ع جي تاريخ سان گڏ ڏنل آهي.

PID K-1245/26

ايڊيشنل ڊائريڪٽر، پبلڪ رليشنز پاڪستان ايئرپورٽس اٿارٽي (PAA)
هيڊ ڪوارٽرز، پاڪستان ايئرپورٽس اٿارٽي، ٽرمينل 1 بلڊنگ، جناح انٽرنيشنل ايئرپورٽ (JIAP)، ڪراچي، پاڪستان. فون: 92-21-907-1705+
اِي ميل: adld.pr@paa.gov.pk ،ahmer.azeem@paa.gov.pk
www.paa.gov.pk

ايڊيٽوريل
روزاني عبرت

گاڏين ۾ 770 سيڪڙو واڌ: فضائي گدلاڻ زندگيءَ لاءِ صفحو 4
محمود شام — بلاول کي هڪ پيو صوبو ملي صفحو 4
’اڄ جدت آڻيو، سڀاڻيءَ لاءِ غذائيت فراهم‘ — مٺل جسڪاڻي صفحو 4
غلام نبي مگسي — تعليم، مصنوعي ذهانت ۽ صفحو 4

سجاول ۾ چئن استادن جي معطلي خلاف شاگردن ۽ ڳوٺاڻن جو احتجاجي ڌرڻو روڊ بلاڪ

مظاهرين سجاول ـ چوهڙ جمالي روڊ بلاڪ احتجاجي ڌرڻو هڻي ويهي رهيا، ايندڙ ويندڙ ٽريفڪ معطل

مريد ڪوسر هاءِ اسڪول جي معطل استادن ڪاشف احمد ميمڻ، شيراز ميربحر، پرڻ ڪمار ۽ علي اڪبر ڪوسر جي فوري بحالي جو مطالبو

سجاول ۽ ٺٽي جي بار ايسوسيئيشنن پاران به ڳڻتي جو اظهار، معاملي جي غيرجانبدار جاچ ۽ ذميوارن خلاف ڪارروائي جي گهر

سجاول: مريد ڪوسر هاءِ اسڪول جي چئن استادن جي معطلي خلاف شاگرد ۽ والدين احتجاجي مظاهرو ڪري رهيا آهن

اسڪول ايجوڪيشن حيدرآباد ريجن جي آفيس ۾ مقرر ڪئي وئي آهي حڪم نامي موجب ڪين ضابطن تحت پگهار ۽ الائونس پڻ ملندا. ٻئي طرف، چارج کڻي ويل استاد پاران اسڪول جي مخصوص بجيٽ جي خرچن بابت تفصيل طلب ڪرڻ جو معاملو پڻ سامهون آيو آهي تنهن هوندي به بجيٽ بابت پڇا ڳاڇا ۽ استادن جي معطلي وچ ۾ سڌي لاڳاپي جي باضابطه تصديق نه ٿي سگهي آهي هوڏانهن سجاول

...

ويون احتجاج ڪندڙن معطل ڪيل استادن جي فوري بحالي، معاملي جي شفاف جاچ ۽ ذميوارن خلاف ڪارروائي جو مطالبو ڪيو معطل ڪيل استادن ۾ ڪاشف احمد ميمڻ، شيراز ميربحر پرڻ ڪمار ۽ علي اڪبر ڪوسو شامل آهن چارج کڻي ويل استاد پاران اسڪول جي هيڊ ماسٽر غلام قادر گرماڻي

تنڊوالهيار ۾ گهر مان لکين رپين جي ڦرلٽ واري ڪيس ۾ اهم اڳڀرائي، 3 جوابدار گرفتار

گرفتار جوابدارن وٽان سونا زيور، هڪ لک 60 هزار رپيا روڪ ۽ موبائل فون هٿ ڪيا آهن: پوليس

سي سي ٽي وي ڪيمرائن جي مدد سان ڪارروائي ڪري جهانوي، عاقب جمالي ۽ سردار جمالي کي گرفتار ڪيو

تنڊوالهيار (ن ع) تنڊوالهيار پوليس جي هڪ هفتو اڳ گهر مان لکين رپيا ڦر ۾ اهم اڳڀرائي. هڪ عورت سميت 3 ڄڻا گرفتار ڪرڻ جي دعوا. ڦرلٽ سونا زيور. ڪيش رقم. غيرقانوني هٿيار ۽ موبائيلون برآمد. ڊي ايس پي سٽي جي ميڊيا بريفنگ خبر موجب تنڊوالهيار جي ڊي ايس پي سٽي اعجاز پيهڻ ميڊيا بريفنگ ڏيندي دعوا ڪئي آهي ته هڪ هفتو اڳ شهر جي پاڪستان چوڪ وٽ تلسي داس ديوان جي گهر ۾ هٿيارن جي زور تي گهرڀاتين کي يرغمال ڪري لکين رپيا ڦر ڪئي وئي هئي جنهن بعد ايس ايس پي جي جوڙيل ٽيم سي سي ٽي وي ڪيمرائن جي مدد سان محنت ڪري هڪ عورت جهانوي ...

سٺ هزار ڪيش رقم. غيرقانوني هٿيار ۽ ڦر ڪيل موبائيلون برآمد ڪيون آهن وڌيڪ جاچ ڪري رهيا آهيون جلد سمورو ڦرلٽ سامان ريڪور ڪرايو ويندو هن چيو ته گرفتار ٿيل جوابدارن مان عاقب جمالي جيڪو پوليس عملدار جو پٽ آهي پر سندس والد ڏوهاري جي حيثيت سان ڪيس گرفتار ڪرڻ ۾ اسان پريور مدد ڪئي گرفتار جوابدارن جو پهريون ڏوهه هو هن ڪار پهرين سندن ڪٿي به ڏوهه يا ڪيس داخل ناهي ٿيل هن چيو ته ايس ايچ او روبينز ثمينہ گل، ايس ايچ او طفيل جلالاڻي. ايس ايچ او امجد حسين جوڻيجو ۽ سندن ٽيم ۾ شامل ٻين عملدارن محنت ڪري جوابدارن کي گرفتار ڪري ڦرلٽ رقم ...

تنڊوالهيار: ڦرلٽ ڪيس ۾ جوابدارن جي گرفتاري بعد ڊي ايس پي سٽي ميڊيا سان ڳالهائيندي

ميهڙ ۾ بنيادي مسئلا حل نه ٿيڻ خلاف شهرين جو 34هين ڏينهن به احتجاج جاري

سوا ارب رپين جو فلٽر پلانٽ پنجن سالن کان بند، شهرين پيئڻ جي صاف پاڻي کان محروم آهن: شهري اتحاد

ميونسپل ڪاميٽي جي ماهوار ساڍا ٽي ڪروڙ رپين جي بجيٽ باوجود صفائي ۽ ترقياتي ڪم نه پيا ٿين

مطالبا تسليم ٿيڻ ۽ بنيادي مسئلا حل ٿيڻ تائين روزانو پرامن احتجاج جاري رکڻ جو اعلان

ميهڙ: شهري اتحاد پاران مطالبن جي حق ۾ احتجاجي ريلي ڪڍي پئي وڃي

ميهڙ (ن ع) ميونسپل انتظاميه سي ايم او ميهڙ ۽ ٽڪ جي نمائندن ضلع ۽ تعلقي انتظاميه جي نااهلي سبب شهرين جا بنيادي مسئلا حل نه ٿي سگهيا شهري اتحاد ميهڙ جي سڏ تي 34 ڏينهن به بنيادي مسئلن جي حل لاءِ شهرين هيلو چوڪ کان گهنٽا گهر چوڪ ۽ آزاد پريس ڪلب ميهڙ تائين احتجاجي ريلي ڪڍي وئي، ريلي ۾ شهري، سياسي سماجي تنظيمن جي اڳواڻن، دڪاندارن مختلف ...

علي سمون عبدالفتاح شاهه محمد اسمائيل بروهي، اشتياق علي ٿيٻو سميت مختلف تنظيمن جي اڳواڻن ۽ وڏي تعداد ۾ شهرين شرڪت ڪئي مظاهري جي اڳواڻي ڪندڙن چيو ته تقريبن سوا ارب رپين جو فلٽر پلانٽ ناڪارا بڻيل آهي 5 سالن کان فلٽر پلانٽ نه هلي سگهيو آهي، ميهڙ شهر ۾ اڪثر سالن کان پراڻيون واٽرسپلائي جون لائنون هنڌان هنڌان ٽٽل آهن ميهڙ واسي پيئڻ جي صاف پاڻي کان محروم بڻيل آهن هنن چيو ته شهر جون ڪالونيون گهٽيون محلا گندگي سان ڀريل آهن نالين جو گندو پاڻي روڊ رستن ۽ گهٽين ۾ بيٺل آهي شهر جي پاڙن، ڪالونين ۽ محلن ...

ٽي ڪروڙ رپيا ماهوار بجيٽ هڙپ ڪئي وڃي ٿي هنن چيو ته شهر ۾ ڪو به ترقياتي ڪم نه ٿي سگهيو آهي روڊ رستا گهٽيون کنڊر بڻيل آهن جڏهن ته تعلقي اسپتال ميهڙ ۾ ماڻهن کي دوائون نه ٿيون ملن سمورا شعبا غير فعال بڻيل آهن، هنن چيو ته ميهڙ ۾ ٻن ٿاڻن، وڻ ٿاڻي ۽ ڊي ايس پي جون آفيسون هجڻ باوجود به بدامني وڌي وئي آهي امن امان جي صورتحال به انتهائي خراب ٿي وئي ...

آهيون ٽڪ جا نمائندا، ڊي سي دادو اي سي ميهڙ ۽ سي ايم او سميت سموري انتظاميه اکيون بند ڪري ڇڏيون آهن شهرين جا جائز مطالبا به تسليم نه ٿا ڪيا وڃن هنن چيو ته جيستائين شهرين کي پنهنجا حق نه ڏنا ويندا شهرين جا بنيادي مسئلا حل نه ڪيا ويندا اسان جو پرامن احتجاج روز جي بنياد تي جاري رهندو

مورو جي صحافي گلاب خان پٺاڻ کان درس ٿاڻي جي حد ۾ هٿيارٻندن جي ڦر

پٺاڻي ماڊل وليج پرسان ٽن هٿيارٻندن هٿيارن جي زور تي نيوز ڪاسٽر کان ڦر ڪئي

مورو (ن ع) صحافي گلاب خان پٺاڻ کان هٿيارٻند ڦورو موبائل فون، پرس ۽ موٽر سائيڪل ڦر ڪري فرار ٿي ويا مورو جي صحافي ايف ايم 88 مورو جي نيوز ڪاسٽر گلاب خان پٺاڻ کان درس ٿاڻي جي حد ۾ پٺاڻي ماڊل وليج پرسان ڦر جي ارادي سان پنڌ آيل ٽن نامعلوم هٿيارٻند ڦورن مبينا طور اسلحي جي زور تي ڦر ڪري فرار ٿي ويا گلاب خان پٺاڻ ميڊيا ...

واقعي تي صحافتي حلقن ۽ سماجي ڌرين ۾ ڳڻتيءَ جو اظهار ڪيو پيو وڃي صحافين مطالبو ڪيو آهي ته واقعي جو فوري نوٽيس وٺي ڦورو گرفتار ڪري ڦر ٿيل موبائل فون، پرس ۽ موٽر سائيڪل واپس ڪرائي وڃي هنن پوليس جي اعليٰ اختيارين کان مطالبو ڪيو ته علائقي ۾ امن امان جي صورتحال بهتر بڻائي شهرين ۽ صحافين جي جان ۽ مال جي تحفظ کي ...

حيدرآباد پريس ڪلب آڏو ڪوٽڙي واسي جوڙي جي ڇڏيل ملڪيت مان حصو نه ملڻ ۽ گهران بيدخل ڪرڻ خلاف احتجاج

حيدرآباد (اسٽاف رپورٽر) ڪوٽڙي شهر جي ضمير ٽائون جي رهواسي وحيد علي هڱورو ڪالهه حيدرآباد پريس ڪلب ...

حيدرآباد پريس ڪلب آڏو زال ۽ ٻن ٻارن جي مبينا اغوا خلاف احتجاج

ڏگهڙي ۾ شهري جي کيسي مان موبائل چوري، سي سي ٽي وي فوٽيج وائرل

ٽنڊو غلام علي روڊ تي خدا بخش پيل جي کيسي مان موبائل فون ڪڍڻ جو واقعو پيش

پوليس طرفان هن وقت تائين ڪنهن به گرفتاري يا ڪارروائي جي تصديق نه ٿي سگهي

ڏگهڙي (ن ع) ڏگهڙي ۾ الحرم سوئيٽ تي مبينا چوري، نوجوان مبينا طور شهري جي کيسي مان موبائل فون ڪڍي ساڻي عورت حوالي ڪري ڇڏيس سي سي ٽي وي فوٽيج وائرل ڏگهڙي شهر جي ٽنڊو غلام علي روڊ تي واقع الحرم سوئيٽ تي مبينا چوريءَ جي واردات پيش آئي آهي جي خريداري دوران هڪ نوجوان مبينا طور خدا بخش پيل ...

سوئيٽ تي پيش آيل واقعي جي وائرل ٿيل سي سي ٽي وي فوٽيج ۾ مبينا طور نوجوان کي شهري جي کيسي مان موبائل فون ڪڍي پنهنجي ساٿي عورت حوالي ڪندي ڏسي سگهجي ٿو واردات ڪانپوءِ ٻئي ڄڻا دڪان دان نڪري ويا فوٽيج سوشل ميڊيا تي سامهون اچڻ بعد شهرين پاران واقعي ...

ڏگهڙي: الحرم سوئيٽ تي چوري جي سي سي ٽي وي فوٽيج جو ڏيک

راڌڻ پيٽري لڳ سيال برادريءَ جو معزز شفيع محمد سيال لاڏاڻو ڪري ويو

راضيديرو (ن ع) راضيديرو لڳ ڳوٺ ميان جان محمد عباسي جو رهواسي سيال برادريءَ جو ڪل مکڪ جهونو ۽ سيورنج شفيع محمد سيال 80 سالن جي ڄمار ۾ گذريل اڏاڻو ڪري ويو جنهن جي جنازي نماز ادا ڪئي مرحوم جي جنازي نماز ۾ سوين سيال برادريءَ جي ماڻهن ۽ ٻرياسي جي ٻين ڪيترين ئي معززين مشهور ۽ معروف شخصيتن پورهيتن استادن صحافين دڪاندارن زميندارن هارين مزدورن سان گڏ ...

شهادت ماڻيندڙ اهلڪار اصغر علي آرائين جون قربانيون هميشه ياد رکيون وينديون: ايس ايس پي

ايس ايس پي ميرپورخاص ساجد امير سدوزئي جي ٽنڊو جان محمد آمد، شهيد اهلڪار جي وارثن سان ملاقات

ڌاڙيلن سان مقابلي دوران زخمي ٿيل اهلڪار 23 سالن تائين تڪليفون برداشت ڪرڻ بعد شهادت جو رتبو ماڻيو

ڏگهڙي (ن ع) ڏگهڙي 23 سال بستري پيڙو رهڻ بعد شهادت جو رتبو ماڻيندڙ پوليس اهلڪار جون قربانيون هميشه ياد رکيون وينديون ايس ايس پي ميرپورخاص. ايس ايس پي ميرپورخاص ساجد امير سدوزئي ڏگهڙي تعلقي جي شهر ٽنڊو جان محمد پهچي ڌاڙيلن سان مقابلي دوران زخمي ٿيڻ ڪانپوءِ 23 سالن تائين بستري پيڙو رهڻ بعد شهادت جو رتبو ماڻيندڙ پوليس اهلڪار اصغر علي آرائين جي وارثن سان ملاقات ڪري سندن ...

فاتحه خواني ڪئي ۽ شهيد جي درجن جي بلنديءَ لاءِ دعا گهري ان موقعي تي ميڊيا سان ڳالهائيندي ايس ايس پي ساجد امير سدوزئي چيو ته پوليس اهلڪارن قومي فرض نڀائيندي ڌاڙيلن سان مقابلي دوران زخمي ٿيڻ باوجود ڏگهي عرصي تائين تڪليفون برداشت ڪيون ۽ 23 سال بستري تي رهڻ بعد شهادت جو رتبو ماڻيو هن چيو ته پوليس اهلڪارن جون قربانيون هميشه ياد رکيون وينديون ۽ شهيد اهلڪار سڄي قوم جو فخر آهن ...

ڏگهڙي: اهلڪار اصغر علي آرائين جي شهادت تي ايس ايس پي ساجد امير سدوزئي وارثن سان تعزيت ڪندي

Thai Night in Karachi Celebrates 75 Years of Thailand-Pakistan Ties

The 75th anniversary of diplomatic relations between Pakistan and Thailand was celebrated in Karachi with a special "Thai Night", bringing together members of the diplomatic corps, distinguished guests and friends of the Thai Consulate.

Speaking on the occasion, the Consul General of Thailand said the relationship between the two countries was founded not only on diplomatic ties but also on strong people-to-people contacts. He noted that diplomatic relations were established in Karachi in 1951, while the Thai Embassy in Pakistan was established in 1957.

Recalling the visit of the late King Bhumibol Adulyadej and Queen Sirikit to Karachi in 1962, the Consul General shared a memorable story of a Pakistani worker offering chapati to the Thai King during a visit to a textile factory. He said such simple moments reflected the warmth of people-to-people relations and inspired his efforts to promote Thai food, culture and hospitality in Pakistan.

He said the evening was organised to celebrate the historic relationship through Thai cuisine, culture and hospitality, and thanked Thai Airways, HabibMetro and Marriott Hotel Karachi for their support. Cultural performances from Pakistan and Thailand were also presented.

Director General of the Ministry of Foreign Affairs Irfan Soomro said Pakistan and Thailand enjoyed longstanding friendly relations based on mutual respect, cultural understanding and people-to-people contacts. He said events such as Thai Night provided an opportunity to further strengthen the bond between the two countries.

PACC Hosts Medicam Group Leadership

On the invitation of Pakistan American Cultural Center (PACC) President Syed Makhdoom Ali Riaz, Mr. Khalil Ahmed Nanitalwala, Chairman, Medicam Group of Companies, and Mr. Khurram Ahmed Nanitalwala, COO, visited PACC.

The distinguished guests toured the PACC premises and were briefed on its educational, literary, cultural and community-focused activities. During the visit, Mr. Khalil Ahmed Nanitalwala and Mr. Khurram Ahmed Nanitaleala planted a sapling at PACC as a symbol of growth, sustainability and commitment to a better future.

The guests appreciated PACC's initiatives and extended their best wishes for the successful organization of its 4th Learning Festival on September 20, 2026. The full-day festival will feature workshops, seminars, learning activities and interactive sessions aimed at promoting knowledge, skills development and community engagement.

They expressed their appreciation for PACC's continued contribution to education and cultural development and wished the institution success in its upcoming initiatives.

On the occasion of the oath-taking ceremony of the newly elected office-bearers of the Film & TV Journalists Association, Chairman Athar Javed Soofi and Vice Chairman Wasi Qureshi present a commemorative shield to the chief guest, Governor Sindh Nihal Hashmi. Senior journalist Mahmood Sham- filmstar Mustafa Qureshi and others are also seen on the occasion.

Russian Consul General Andrey Viktorovich Fedorov addresses a ceremony held at the Karachi Press Club on Friday to acknowledge the achievements of students of Karachi Grammar School.

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
ABC CERTIFIED
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم - سعودي عرب ۾ 2 ريال
ايڊيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
روزانو عبرت
هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان جاري ڪئي
روزانه عبرت علائقائي اخبارن ۾ باقائده تصديق ٿيل سڀ کان وڌيڪ اشاعت رکندڙ اخبار آهي
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

جمع 16 آڪٽوبر 2026ع

گاڏين ۾ 770 سيڪڙو واڌ: فضائي گدلاڻ زندگيءَ لاءِ خطرو بڻجي وئي

پاڪستان ۾ وڌندڙ فضائي گدلاڻ هاڻي رڳو ماحولياتي مسئلو نه پر انساني صحت، زندگيءَ جي سراسري مدي ۽ ايندڙ نسلن جي مستقبل سان لاڳاپيل هڪ سنگين چئلينج بڻجي چڪي آهي. ملڪ ۾ گذريل ٽن ڏهاڪن دوران گاڏين جي انگ ۾ 770 سيڪڙو کان وڌيڪ واڌ، ڪاربن ڊاءِ آڪسائيڊ جي وڏيڪ خارج ٿيڻ ۽ وڏن شهرن ۾ ٽريفڪ سبب پيدا ٿيندڙ گدلاڻ جا انگ اکر ان خطري جي شدت کي ظاهر ڪن ٿا. هڪ تازي تحقيق موجب 1990ع ۾ پاڪستان ۾ گاڏين جو انگ 44 لک 70 هزار هو جيڪو 2025ع تائين وڌي ٽي ڪروڙ 90 لک کان به مٿي ٿي ويو. ساڳئي عرصي دوران گاڏين مان خارج ٿيندڙ گئسن ۽ دونهين ماحول تي دٻاءُ وڌايو آهي، جنهن جا اثر شهرين جي صحت ۽ زندگيءَ تي پئجي رهيا آهن. اهڙي صورتحال ۾ حڪومت، لاڳاپيل ادارن ۽ شهرين کي گڏجي اهڙا قدم کڻڻا پوندا، جيڪي نه رڳو گاڏين جي دونهين کي گهٽائين پر شهرن ۾ صاف هوا جي فراهميءَ کي به يقيني بڻائين. ٽن ڏهاڪن کان وڌيڪ عرصي ۾ گاڏين جي انگ ۾ هيءَ غيرمعمولي واڌ ملڪ جي ٽرانسپورٽ نظام، شهري رٿابندي ۽ ماحولياتي پاليسين بابت اهم سوال اٿاري ٿي. آباديءَ ۾ واڌ، شهرن جي پکڙجڻ، ذاتي سواريءَ جي استعمال ۾ اضافي ۽ عوامي آمدرفت جي اڻپوري سهولت سبب روڊن تي گاڏين جو دٻاءُ وڌندو رهيو آهي. گاڏين جو وڌندڙ انگ پاڻ ۾ ئي مسئلو ناهي پر جڏهن ان واڌ سان گڏ ماحول دوست ٽرانسپورٽ، بهتر روڊن جي رٿابندي، دونهين جي اخراج تي ضابطو ۽ اثرائتي عوامي آمدرفت جا انتظام نه هجن ته صورتحال وڌيڪ خراب ٿي وڃي ٿي. پراڻيون گاڏيون، ناقص انجڻ، خراب ٻارڻ ۽ ٽريفڪ جام فضائي گدلاڻ ۾ اضافو ڪن ٿا. خاص طور تي وڏن شهرن ۾ جڏهن هزارين گاڏيون هڪ ئي وقت روڊن تي هلن ٿيون ته انهن مان نڪرندڙ دونهون هوا جي معيار کي متاثر ڪري ٿو.

پاڪستان اڳ ئي گرميءَ جي لهرن، ٻوڏن، پاڻيءَ جي کوٽ ۽ موسم جي بي ترتيبيءَ جهڙن مسئلن کي منهن ڏئي رهيو آهي. اهڙي صورتحال ۾ دونهين ۽ گرين هائوس گئسن جي اخراج کي گهٽائڻ لاءِ ٽرانسپورٽ جي شعبي ۾ سڌارا آڻڻ وقت جي اهم ضرورت آهي. ان لاءِ ٻارڻ جي بچت ڪندڙ گاڏين بجليءَ تي هلندڙ سواريءَ، بهتر عوامي آمدرفت ۽ گاڏين جي اخراج جي باقاعده جاچ کي هٿي ڏيڻ گهرجي. تحقيق موجب، لاهور ۾ ڪاربن ڊاءِ آڪسائيڊ جي اخراج ۾ ٽرانسپورٽ جو حصو 81.3 سيڪڙو ڄاڻايو ويو آهي ڪراچيءَ ۾ فضائي گدلاڻ ۾ ٽرانسپورٽ جو حصو 33 سيڪڙو اسلام آباد ۽ راولپنڊيءَ ۾ 53 سيڪڙو جڏهن ته پشاور ۾ 51 سيڪڙو ٻڌايو ويو آهي. اهي انگ اکر ظاهر ڪن ٿا ته وڏن شهرن ۾ ٽرانسپورٽ فضائي گدلاڻ جو هڪ اهم سبب آهي، جيتوڻيڪ هر شهر ۾ گدلاڻ جا ٻيا ذريعا، جهڙوڪ صنعتي سرگرميون، تعميراتي ڪم، ڪچرو ساڙڻ ۽ مٽيءَ جا ذرڙا پڻ اثرانداز ٿين ٿا. ڪراچيءَ جهڙي وڏي شهر ۾ ٽريفڪ جو وڌندڙ دٻاءُ، پراڻيون گاڏيون، عوامي آمدرفت جي کوٽ ۽ روڊن تي گاڏين جي ڊگهي قطار روزمره جي زندگيءَ کي متاثر ڪن ٿا. شهرين کي نه رڳو سفر ۾ وڌيڪ وقت لڳي ٿو پر دونهين ۽ مٽيءَ واري هوا ۾ ساهه کڻڻ سبب صحت جا خطرا پڻ وڌن ٿا. ان ڪري ڪراچيءَ سميت ملڪ جي ٻين وڏن شهرن ۾ ماحول دوست عوامي ٽرانسپورٽ جو دائرو وڌائڻ، ٽريفڪ جو وهڪرو بهتر ڪرڻ ۽ گاڏين جي دونهين تي ضابطو آڻڻ لاءِ عملي قدم کڻڻ ضروري آهن.

فضائي گدلاڻ جو سڀ کان گهڻيءَ جوکو پاسو انساني صحت تي ان جا اثر آهن. تحقيق ۾ اندازو لڳايو ويو آهي ته فضائي گدلاڻ سبب ماڻهن جي زندگيءَ جو سراسري مدو سترن سالن تائين گهٽجي سگهي ٿو. اهو انگ هڪ اندازو آهي پر ان مان هوا جي خراب معيار سبب پيدا ٿيندڙ صحت جي خطري جي شدت جو اندازو لڳائي سگهجي ٿو. گدلي هوا ۾ موجود ذرڙا ۽ نقصانڪار گئسون ساهه جي بيمارين دم، دل جي بيمارين ۽ ٻين صحت جي مسئلن جو خطرو وڌائي سگهن ٿيون. ٻار، پوڙها ۽ اڳ ئي بيمارين ۾ مبتلا ماڻهو ان جا وڌيڪ اثر محسوس ڪري سگهن ٿا. جڏهن شهري آباديءَ جو وڏو حصو روزانو دونهين ۽ گدلي هوا ۾ رهي ٿو ته ان جا اثر فردن تائين محدود نٿا رهن پر اسپتالن تي بار، علاج جي خرچن ۾ واڌ ۽ ڪم ڪرڻ جي صلاحيت ۾ گهٽتائيءَ جي صورت ۾ سڄي سماج کي ڀوڳڻا پون ٿا. تنهنڪري ضروري آهي ته انهيءَ اهم مامري تي سرڪار ڌيان ڏئي ته جيئن زندگيءَ جي سراسري ڄمار جي گهٽجڻ کان عوام کي محفوظ رکي سگهجي.

اختر علي جي قاضي: سياست، قانون ۽ تعليم جو يادگار ڪردار

ثابت علي لغاري

سنڌ جي سياسي تاريخ ۾ اهڙيون شخصيتون به گذريون آهن، جن پنهنجي زندگيءَ جو وڏو حصو سياست، قانون ۽ تعليم جي واڌاري لاءِ وقف ڪيو. اختر علي جي قاضي به اهڙين شخصيتن مان هڪ هو جنهن نه رڳو قانون جي شعبي ۾ پنهنجون خدمتون سرانجام ڏنيون، پر سنڌ جي سياسي ميدان ۾ پڻ اهم ذميواريون نڀايون. هو سنڌ اسيمبليءَ جو ميمبر، ڊپٽي اسپيڪر صوبائي وزير ۽ سنڌ جو وڏو وزير رهيو. سندس زندگيءَ جو سفر تعليم حاصل ڪرڻ کان وٺي وڪالت، تعليمي ادارن جي قيام ۽ حڪومت جي واڳ سنڀالڻ تائين پکڙيل هو.

اختر علي جي قاضي 17 سيپٽمبر 1936ع تي ضلعي دادو جي تاريخي ڳوٺ پاٽ شريف ۾ جنم ورتو. پاٽ شريف سنڌ جي انهن قديم ۽ تاريخي ماڳن مان هڪ آهي جن جي سڃاڻپ علم، ادب، روحانيت ۽ علمي روايتن سان جڙيل رهي آهي. اهڙي ماحول ۾ جنم وٺندڙ اختر علي جي قاضيءَ پنهنجي تعليم مڪمل ڪري عملي زندگيءَ ۾ قدم رکيو ۽ اڳتي هلي سنڌ جي قانوني ۽ سياسي تاريخ ۾ پنهنجو نالو پيدا ڪيو.

اختر علي جي قاضيءَ پنهنجي شروعاتي تعليم ڪراچيءَ جي مشهور اين جي وي اسڪول مان حاصل ڪئي. ان دور ۾ ڪراچي تعليمي سرگرمين جو اهم مرڪز هو جتي سنڌ جي مختلف علائقن مان شاگرد تعليم حاصل ڪرڻ لاءِ ايندا هئا. هن اسڪولي تعليم مڪمل ڪرڻ کان پوءِ ايس ايم آرٽس ڪاليج ڪراچيءَ مان گريجوئيشن ڪئي ۽ پوءِ قانون جي ڊگري حاصل ڪئي. قانون جي تعليم مڪمل ڪرڻ کان پوءِ هن لاڙڪاڻي ۾ وڪالت جي شروعات ڪئي. وڪالت جو شعبو رڳو قانوني ڄاڻ تائين محدود نه هوندو آهي، پر ان ۾ ماڻهن جي حقن جي حفاظت، انصاف جي فراهمي ۽ قانون جي بالادستيءَ لاءِ ڪردار ادا ڪرڻ به شامل هوندو آهي. اختر علي جي قاضيءَ هن شعبي ۾ ڪم ڪندي لاڙڪاڻي جي وڪيلن جي تنظيم، بار ايسوسيئيشن ۾ سرگرم ڪردار ادا ڪيو. هو ان تنظيم جو سرگرم ميمبر ۽ عهديدار پڻ رهيو. لاڙڪاڻي ۾ وڪالت دوران سندس لاڳاپو قانوني برادريءَ سان مضبوط ٿيو ۽ اهو تجربو اڳتي هلي سندس سياسي زندگيءَ ۾ پڻ ڪم آيو. ڇاڪاڻ ته قانون ۽ سياست جا ڪيترائي پهلو هڪ ٻئي سان ڳنڍيل هوندا آهن. آئين، قانون سازي، عدالتي نظام ۽ عوامي حقن بابت ڄاڻ سياسي ذميوارين جي ادائگيءَ ۾ اهم حيثيت رکي ٿي.

سندس زندگيءَ جو هڪ اهم پاسو تعليم جي واڌاري لاءِ ڪيل ڪوششون هيون. هو لاڙڪاڻي لا ڪاليج جو باني پرنسپال رهيو. ڪنهن به علائقي ۾ قانون جي تعليم لاءِ اداري جو قيام ان علائقي جي نوجوانن لاءِ نوان موقعا پيدا ڪري ٿو. اهڙن ادارن وسيلي شاگرد قانون جي باقاعده تعليم حاصل ڪري وڪالت ۽ ٻين قانوني شعبن ۾ پنهنجو مستقبل ناهي سگهن ٿا. لاڙڪاڻي لا ڪاليج جي باني پرنسپال طور سندس ڪردار ان ڳالهه جي نشاندهي ڪري ٿو ته هو قانون جي تعليم کي هٿي وٺرائڻ ۾ دلچسپي رکندو هو. هن رڳو ذاتي طور وڪالت نه ڪئي پر قانون جي تعليم لاءِ اداري جي تعمير ۾ به حصو ورتو. ان کان سواءِ لاڙڪاڻي ۾ آرٽس ۽ ڪامرس ڊگري ڪاليج جي قيام ۾ پڻ هن اڳواڻيءَ وارو ڪردار ادا ڪيو. آرٽس ۽ ڪامرس جي تعليم نوجوانن کي مختلف شعبن ۾ اڳتي وڌڻ جا موقعا فراهم ڪري ٿي. خاص طور تي انهن علائقن ۾ جتي اعليٰ تعليم جا موقعا محدود هجن، اتي نون ڪاليجن جو قيام وڏي اهميت رکي ٿو. اهڙن ادارن جي موجودگيءَ سان شاگردن کي پنهنجي علائقي ۾ تعليم حاصل ڪرڻ جو موقعو ملي ٿو ۽ سندن اعليٰ تعليم تائين پهچ آسان بڻجي ٿي.

اختر علي جي قاضيءَ 1985ع ۾ سنڌ اسيمبليءَ جي ميمبر طور چونڊجي پنهنجي پارلياماني زندگيءَ جي شروعات ڪئي. اسيمبليءَ جي ميمبر جي حيثيت ۾ سندس ذميوارين ۾ قانون سازي، صوبائي معاملن تي بحث ۽ عوامي مسئلن بابت آواز اٿارڻ شامل هئا. اسيمبليءَ ۾ اچڻ کان پوءِ اختر علي جي قاضيءَ کي ڊپٽي اسپيڪر جي ذميواري پڻ ملي. 1986ع ۾ کيس سنڌ حڪومت ۾ تعليم، قانون، پارلياماني معاملن، آمدرفت، مڪاني حڪومتن، ڳوٺاڻي ترقي ۽ رانڌين جا کاتا ڏنا ويا. هڪ ئي دور ۾ ڪيترن کاتن جون ذميواريون سنڀالڻ جو مطلب اهو هو ته کيس صوبائي حڪومت جي مختلف شعبن بابت ڪم ڪرڻ جو موقعو مليو. اهڙي تجربي سان کيس انتظامي معاملن، قانون سازي ۽ صوبائي پاليسين بابت عملي ڄاڻ حاصل ٿي. اختر علي جي قاضيءَ سنڌ جي وڏي وزير طور پڻ خدمتون سرانجام ڏنيون. هو پهريون ڀيرو 11 اپريل 1988ع کان 24 جون 1988ع تائين سنڌ جو وڏو وزير رهيو. ان کان پوءِ 31 آگسٽ 1988ع کان 2 ڊسمبر 1988ع تائين ٻيهر ان عهدي تي رهيو. وڏي وزير جو عهدو صوبائي حڪومت ۾ اهم ترين انتظامي عهدو هوندو آهي. سندس وڏ وزارت جا ٻئي دور 1988ع ۾ هئا. اهو پاڪستان جي سياسي تاريخ جو اهڙو زمانو هو جڏهن ملڪ ۾ سياسي تبديليون ۽ حڪومتن جي جوڙجڪ جا مرحلا جاري هئا. اهڙين حالتن ۾ صوبائي حڪومتن کي پنهنجا انتظامي معاملا هلائڻ سان گڏ سياسي حالتن سان به منهن ڏيڻو پوندو هو. جيتوڻيڪ ٻئي دور وقت جي لحاظ کان مختصر هئا، پر انهن کيس سنڌ جي اعليٰ انتظامي عهدي تي ڪم ڪرڻ جو موقعو ڏنو.

اختر علي جي قاضي 14 آڪٽوبر 2010ع تي وفات ڪئي. سندس وفات سان سنڌ جي سياسي ۽ قانوني ميدان جي هڪ اهڙي شخصيت جو سفر پورو ٿيو، جنهن پنهنجي زندگيءَ ۾ وڪالت، تعليمي ادارن جي قيام، قانون سازي ۽ صوبائي حڪومت ۾ مختلف ذميواريون نڀايون.

بلاول کي هڪ ٻيو صوبو ملي ويو

محمود شام

پيپلز پارٽي، جيڪا 1971ع کان وقفي وقفي سان اقتدار سنڀاليندي رهي آهي، تنهن کي 11 آڪٽوبر 2026ع تي هڪ ٻيو صوبو ملي ويو آهي. ٻئي پاسي پاڪستان تحريڪ انصاف کي خيبر پختونخوا ۾ پنهنجي صوبائي حڪومت ختم ٿيڻ سان آخري حڪومتي ذميواريءَ کان به ڇوٽڪارو ملي ويو آهي. هاڻي اها واهگا کان گوادر تائين حڪومت جي مخالفت ڪرڻ لاءِ مڪمل طور آزاد آهي. سمورين حڪومتن جي ڪارڪردگيءَ ۽ ذميوارين بابت جوابده پاڪستان مسلم ليگ (ن) ۽ پاڪستان پيپلز پارٽيءَ کي ٿيڻو پوندو.

بلاول ڀٽو زرداريءَ جي نوجوان پر اڃا تجربي ۽ طاقت جي لحاظ کان آزمائش هيٺ آيل ڪلهن تي هڪ ٻي ذميواريءَ جو بار اچي پيو آهي. هاڻي کيس پنهنجي سياسي، سماجي، انتظامي، آئيني ۽ قانوني صلاحيتن جو مظاهرو ڪرڻ لاءِ هڪ پاسي افغانستان ۽ ايران سان لڳندڙ بلوچستان، ٻئي پاسي افغانستان سان ملندڙ خيبر پختونخوا ۽ ٽئين پاسي ڀارت جي قبضي هيٺ آيل علائقن سان لڳندڙ گلگت بلتستان جا حساس علائقا مليا آهن سنڌ ۾ ته سندس صلاحيتن کي 2008ع کان پاڪستان جا ماڻهو پرکيندا پيا اچن.

سڄي ملڪ ۾ سندس ذميواري رڳو پنجاب ۽ اسلام آباد تائين محدود ناهي جيتوڻيڪ پنجاب ۽ اسلام آباد سندس سڌي انتظامي ذميواريءَ ۾ نٿا اچن پر لاهور ۾ سندس پارٽيءَ جو گورنر موجود آهي. تنهنڪري آئيني طور اتي به سندس پارٽيءَ جو ڪجهه ڪردار ضرور آهي. پاڪستان جي خاص حالتن ۾ حڪومت هلائڻ گلن جي سيج تي سمهڻ نه، پر ڪنڊن ڀري وات تي هلڻ برابر آهي. ان صورتحال ۾ دلچسپ ڳالهه اها آهي ته پيپلز پارٽيءَ جي مخالف ٽر پاڪستان تحريڪ انصاف نه پر حڪومت ۾ سندس ساٿي پاڪستان مسلم ليگ (ن) آهي ڪجهه ڏينهن اڳ آزاد ڪشمير جي چونڊن دوران مسلم ليگ (ن) جي اڳواڻن جون پيپلز پارٽيءَ خلاف باهه اوڳليندڙ تقريرون اسان سڀ ٻڌي چڪا آهيون سنڌ ۾ به پيپلز پارٽيءَ جي مخالف ٽر متحده قومي موومينٽ آهي جيڪا وفاق ۾ مسلم ليگ (ن) سان گڏ اقتدار ۾ شريڪ آهي پنهنجي سرپرستن سان هم آهنگيءَ ۾ رهندي، انهن سڀني ٽرين کي پاڪستان تحريڪ انصاف جو مقابلو ڪرڻو پيو آهي.

پاڪستان تحريڪ انصاف هاڻي ڪهڙي حڪمت عملي اختيار ڪري ٿي، اهو سوال في الحال امڪانن جي دائري ۾ رهجي ويو آهي هن وقت جي حقيقت اها آهي ته فارم 45 ۽ فارم 47 جي بحث ۾ پوڻ کان سواءِ ٻنهي وڏين حڪمران پارٽين کي لاهور کان ڪوئيٽا تائين معيشت، تعليم، زراعت، صنعت، سامونڊي واپار، روانگي واپار، درآمدات، ٽيڪنالاجي، پرڏيهي پاليسي، امن امان، ڪارخانيداري، ڪپڙي جي صنعت، خوراڪ، صحت، وڌندڙ آبادي، قانون، عدليه، پيئڻ جي صاف پاڻي، نوجوانن جي وڏي انگ ۾ ملڪ ڇڏڻ پيٽرول جي فراهمي ۽ وڌندڙ اگهن گئس جي فراهمي ۽ ان جي وڌندڙ اگهن بيلن في ايڪڙ اناج جي پيداوار، يونيورسٽين جي مالي معاملن دهشتگردي، ابلاغي ذريعن جي آزادي، لکڻ ۽ ڳالهائڻ جي آزادي، سماجي سڌارن ۽ غربت جي لڪير کان هيٺ زندگي گذاريندڙ ماڻهن جي وڌندڙ انگ بابت جواب ڏيڻو پوندو.

25 ڪروڙ آباديءَ واري ملڪ ۾ مسلم ليگ (ن) تي پنجاب جي 12 ڪروڙ 77 لک 30 هزار ماڻهن ۽ اسلام آباد جي 23 لک 63 هزار 863 ٻارن، عورتن ۽ مردن جي حفاظت، صحت ۽ جان توڙي مال جي بچاءَ جي ذميواري آهي مطلب ته 25 ڪروڙ ماڻهن مان لڳ ڀڳ 13 ڪروڙ ماڻهن جي ڀلائيءَ جي ذميواري مسلم ليگ (ن) تي آهي سندس سربراهه ميان نواز شريف، وزيراعظم ميان شهباز شريف ۽ پنجاب جي وزيراعليٰ مريم نواز کي پارليامينٽ ۽ تاريخ آڏو جوابده ٿيڻو آهي.

پاڪستان پيپلز پارٽيءَ جو چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري، صدر مملڪت آصف علي زرداري، سنڌ جو وڏو وزير سيد مراد علي شاهه، بلوچستان جو وڏو وزير مير سرفراز احمد بگٽي، خيبر پختونخوا جو بااختيار گورنر فيصل ڪريم ڪنڊي ۽ گلگت بلتستان جو وڏو وزير امجد حسين پنهنجين ذميوارين جا جوابده آهن. سنڌ جي ساڍن پنجن ڪروڙ باشعور ماڻهن، بلوچستان جي ڏيڍ ڪروڙ باهمت ماڻهن، خيبر پختونخوا جي لڳ ڀڳ پنجن ڪروڙ جمهوريت پسند ماڻهن ۽ گلگت بلتستان جي 17 لک درد دل رکندڙ ماڻهن جي جان ۽ مال جي حفاظت جي ذميواري هاڻي پيپلز پارٽيءَ جو آئيني، قانوني، سياسي، سماجي ۽ جمهوري فرض آهي. اها پارٽي 1967ع ۾ وجود ۾ آئي ۽ پنهنجي ٻن وزيراعظمن سميت سوين ڪارڪنن ۽ اڳواڻن جون جانيون قربان ڪري چڪي آهي. تنهنڪري اها پنهنجي ذميواريءَ کان پاسو نٿي ڪري سگهي.

25 ڪروڙ پاڪستانين مان 12 ڪروڙ ماڻهن جي سمورن حقن جي حفاظت ۽ سندن ضرورتون پوريون ڪرڻ جي ذميواري 11 آڪٽوبر 2026ع کان پيپلز پارٽيءَ جي قيادت تي اچي وئي آهي ٻئي پارٽيون حڪومت ۽ مخالف ڌر ۾ رهڻ جو ڊگهو تجربو رکن ٿيون. کين پنهنجن اختيارن، فرضن ۽ قانوني مرحلن جي چڱيءَ ريت ڄاڻ آهي 11 آڪٽوبر کان پوءِ اهي ڪنهن ٻئي کي ذميوار قرار نٿيون ڏئي سگهن انهن کي اهو به چڱيءَ طرح احساس هوندو ته هاڻي حڪومت هلائڻ وڌيڪ ٻه چڱي صديءَ جي گذريل ڏهاڪن جي پيٽ ۾ گهٽو ڏکيو ٿي ويو آهي انهن ڏکين حالتن ۾ ٻنهي پارٽين پنهنجي مرضيءَ ۽ خوشيءَ سان اقتدار جون واڳون سنڀاليون آهن.

جيڪڏهن پاڪستان جي تاريخ جي انتهائي ڏکئي، پيچيده ۽ نازڪ دور ۾ ٻئي پارٽيون حڪومت هلائڻ جو اهو ڏکيو رستو اختيار ڪري رهيون آهن ته يقيناً وٽن مستقبل لاءِ ڪو ڊگهي مدي وارو منصوبو هوندو اها تاريخي حقيقت آهي ته اقتدار انهن جي حوالي ڪيو ويو آهي ۽ انهن ذميوارين کي سٺي نموني نڀائڻ جو قسم به کنيو آهي.

الله تعاليٰ کي حاضر ناظر ڄاڻي، انهن سچي دل سان چيو آهي ته هو اسلامي جمهوريه پاڪستان سان وفادار رهندا. پنهنجي بهترين صلاحيتن ۽ وفاداريءَ سان ملڪ جي آئين، قانون ۽ ضابطن موجب پنهنجا فرض ادا ڪندا. پاڪستان جي سلامتي، خودمختياري، نظريي ۽ بقا کي هميشه اوليت ڏيندا ۽ پنهنجي عهدي جا فرض نڀائيندي ڪنهن به قسم جي خوف، طرفداري، دشمني يا محبت کان سواءِ سڀني ماڻهن سان آئين ۽ قانون موجب انصاف ڪندا هو اسلام ۽ نظريي پاڪستان جي بنياد تي حاصل ڪيل استحڪام کي برقرار رکڻ لاءِ ڀرپور جدوجهد ڪندا ٻنهي پارٽين لاءِ خوش قسمتيءَ جي ڳالهه اها آهي ته اهي ۽ ملڪ جا طاقتور ادارا هڪ ئي صفحي تي آهن جيتوڻيڪ هاڻي عدليه وٽ اڳ وانگر حڪمرانن جي نگرانيءَ جا اختيار ناهن پر هي سماجي رابطن جو دور آهي، جنهن ۾ خبرون لڪائي نٿيون سگهجن توري ٿي دير ۾ وڊيوز سڄي دنيا جي ماڻهن تائين پهچي وڃن ٿيون تنهنڪري حڪمران پارٽين کي هر قدم سوچيل سمجهيل انداز ۾ کڻڻو پوندو انهن پارٽين جي اڳواڻن کي پنهنجي قسم جي پاڻ ئي سچي دل سان پاسداري ڪرڻي آهي ۽ خوف توڙي طرفداريءَ کان به پاڻ ئي پاسو ڪرڻو آهي هاڻي انهن کي اها به خبر آهي ته مختلف شعبن ۾ اسان جي عظيم وطن جي حيثيت ڪهڙي آهي ۽ اسان ڪيتري زوال جو شڪار ٿي چڪا آهيون اهو به ذهن ۾ رکڻ گهرجي ته ٻنهي پارٽين جي گذريل ڪارڪردگي ڪا گهڻي بهتر نه رهي آهي.

منهنجي نظر ۾ سڀ کان پهرين ترجيح اها هئڻ گهرجي ته هڪ پاسي ماڻهن جي وڏي انگ کي غربت جي لڪير کان هيٺ ڪرڻ کان روڪيو وڃي ۽ ٻئي پاسي غربت ۾ زندگي گذاريندڙ ماڻهن کي ان حلت مان ڪڍي بهتر زندگيءَ ڏانهن آندو وڃي علمي مالياتي ادارن (آءِ ايم ايف) جي ڳنڍ مان ڇوٽڪارو حاصل ڪيو وڃي ۽ باصلاحيت نوجوانن کي ملڪ ڇڏڻ کان روڪيو وڃي بهتر ٿيندو ته هڪ پاسي مسلم ليگ (ن) جو سربراهه قوم کي خطاب ڪري پنهنجون ترجيحون ٻڌائي ۽ خاموشي ختم ڪري اهڙيءَ طرح بلاول ڀٽو زرداريءَ کي به پنهنجي سوچ ۽ مستقبل جي رٿابندي عوام آڏو پيش ڪرڻ گهرجي پارلياماني جمهوريتن ۾ اهڙن بحرانن کان پوءِ آخرڪار معاملا نين چونڊن تائين پهچندا آهن جيڪڏهن اوهان عوام کي درپيش سنگين مسئلن جي حل تي ڌيان نه ڏنو ۽ منصفاڻيون چونڊون نه ڪرايون ته پاڪستان تحريڪ انصاف ڪجهه به ڪرڻ کان سواءِ مقبول ٿيندي رهندي.

تعليم، مصنوعي ذهانت ۽ سنڌ جو مستقبل!

(حصو ٻيو ۽ آخري)

غلام نبي مگسي

استادن کي اهڙي عملي تربيت هئڻ گهرجي، جنهن سان هو اي آءِ جي مدد سان سبق جي رٿابندي، مشقون، مختلف سکيا جي سطحن مطابق مواد ۽ شروعاتي جائزو تيار ڪري سگهن پر تربيت جو ٻيو پاسو به اوترو ئي ضروري آهي ته استاد کي اي آءِ جي غلطين، تعصب، رازداري، غلط معلومات، نقل ۽ حد کان وڌيڪ انحصار جي خطرن جي ڄاڻ هجڻ گهرجي. آخرڪار استاد جو ڪم صرف جواب ڏيڻ ناهي هو شاگرد ۾ تجسس پيدا ڪري ٿو، اعتماد وڌائي ٿو ۽ کيس سماجي ۽ اخلاقي ذميواريءَ جو احساس ڏياري ٿو اها انساني رشتي واري جاءِ ڪنهن الگورٿم حوالي ڪرڻ نه گهرجي امتحان جو پراڻو نظام به بدلڻو پوندو شايد اي آءِ جو سڀ کان وڏو اثر امتحاني نظام تي پوي. جيڪڏهن امتحان اهڙا سوال پڇندو جن جا تيار جواب اي آءِ آسانيءَ سان لکي سگهي ته پوءِ نقل روڪڻ لاءِ صرف اي آءِ تي پابندي لڳائڻ مسئلي جو مستقل حل نه ٿيندو ضرورت امتحان کي تبديل ڪرڻ جي آهي شاگرد کان اهو پڇڻ گهرجي ته هن نتيجو ڪيئن ڪڍيو؟ ڪهڙا ذريعا استعمال ڪيا؟ اختلاف ڪندڙ نقطي کي ڪيئن ڏٺو ۽ پنهنجي جواب جو دفاع ڪيئن ڪندو؟ پروجيڪٽ، تحقيق، زباني وضاحت، مقامي مسئلن جا حل ۽ تخليقي ڪم امتحاني نظام جو وڌيڪ اهم حصو بڻجي سگهن ٿا شاگرد اي آءِ استعمال ڪري ته ان کان اهو پڻ ٻڌائڻ گهرجي ته هن اي آءِ ڪٿي استعمال ڪيو؟ ڪهڙي معلومات جي تصديق ڪئي ۽ پنهنجي فڪر سان ڇا شامل ڪيو؟ اهڙي طريقي سان اي آءِ نقل جو اوزار ٿيڻ بدران علمي ايمانداري سيکارڻ جو موقعو بڻجي سگهي ٿو سنڌ پنهنجي مسئلن کي اي آءِ جي ڪلاس روم ۾ آڻي سگهي ٿو سنڌ ۾ اي آءِ جي تعليم کي علمي مثالن جي نقل تائين محدود رکڻ جي ضرورت ناهي ٿر جو شاگرد پاڻيءَ ۽ موسمياتي تبديليءَ تي ڪم ڪري سگهي ٿو زرعي علائقي جو شاگرد فصلن جي بيمارين يا پاڻيءَ جي بهتر استعمال بابت اي آءِ تي ٻڌل منصوبو ٺاهي سگهي ٿو ڪراچيءَ جو نوجوان ٽريفڪ، شهري خدمتن يا اسڪول ڇڏي ويندڙ ٻارن بابت ڊيٽا جو تجزيو ڪري سگهي ٿو سنڌي ٻولي، ٻوڏ، صحت، تعليم، پاڻي ۽ زراعت جهڙا مقامي مسئلا اي آءِ سکيا جا حقيقي ليبارٽري بڻجي سگهن ٿا اهڙي تعليم نوجوانن کي صرف نوڪريءَ لاءِ نه پر سماجي مسئلا سمجهڻ ۽ حل ڪرڻ لاءِ تيار ڪندي.

سنڌ کي ڇا ڪرڻ گهرجي؟

سنڌ لاءِ سڀ کان مناسب رستو شايد ڪنهن وڏي ۽ مهانگي اي آءِ منصوبي جو اعلان نه پر مرحليوار تعليمي حڪمت عملي هجي پهريون قدم هڪ واضح Sindh اي آءِ Education Policy هئڻ گهرجي، جنهن ۾ تعليم، ٻارن جي تحفظ، ڊيٽا پرائيويسي، علمي ايمانداري ۽ انساني نگرانيءَ بابت اصول طئي ڪيا وڃن ٻيو چونڊيل سرڪاري اسڪولن ڪاليجن ۽ يونيورسٽين ۾ ننڍا پائليٽ پروگرام شروع ڪيا وڃن جن ۾ شهري علائقن سان گڏ ٻهراڙيءَ ۽ پٺتي پيل علائقن کي به شامل ڪيو وڃي ٽيون، استادن جي تربيت کي سڀ کان وڏي سيڙپڪاري سمجهيو وڃي چوٿون، سنڌي ڊجيٽل مواد ۽ اي آءِ لاءِ معياري سنڌي ڊيٽا تي ڪم شروع ڪيو وڃي پنجون، اي آءِ جي تعليم کي عمر مطابق نصاب ۾ شامل ڪيو وڃي ڇهون، امتحاني نظام کي نقل کان ڪڍي دليل ۽ تخليقي صلاحيت ڏانهن منتقل ڪيو وڃي سڀ کان اهم ڳالهه اها آهي ته اي آءِ تائين رسائي کي تعليمي امتياز نه بڻجڻ ڏنو وڃي.

فيصلو ٽيڪنالاجي نه پر سماج ڪندو: هر وڏي ٽيڪنالاجي پاڻ نه سٺي آهي، نه ئي خراب هوندي آهي اصل سوال آهي ته سماج ان بابت ڪهڙا فيصلا ڪري ٿو؟ مصنوعي ذهانت سنڌ جي استاد کي وڌيڪ بااختيار بڻائي سگهي ٿي، سنڌي ٻوليءَ کي نئين ڊجيٽل دنيا تائين پهچائي سگهي ٿي ۽ پٺتي پيل شاگرد لاءِ علم جي رسائي وڌائي سگهي ٿي پر اهو سڀ پاڻمرادو نه ٿيندو ان لاءِ پاليسي، تربيت، تحقيق، ٻولي، انفراسٽرڪچر، سماجي انصاف ۽ مضبوط انساني نگرانيءَ ۾ سيڙپڪاري ڪرڻي پوندي ڇا سنڌ جو تعليمي نظام پنهنجي ٻارن کي ان جو ڪسٽمر بڻائيندو يا کين اهڙو باشعور، تخليقي ۽ ذميوار انسان بڻائيندو، جيڪو هن ٽيڪنالاجيءَ کي سماج ۽ انسانيت جي بهتريءَ لاءِ استعمال ڪري سگهن؟

عالمي ڏهاڙي جي مناسبت سان

’اڄ جدت آڻيو، سڀاڻيءَ لاءِ غذائيت فراهم ڪريو‘

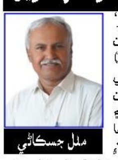
ملل جسڪاڻي

’اڄ جدت آڻيو سڀاڻيءَ لاءِ غذائيت فراهم ڪريو‘ جي عنوان سرڪاري مرڪزي خيال (ٿيم) سان گڏيل قومن جو ادارو (فوڊ اينڊ ايگريڪلچر آرگنائيزيشن، يعني FAO) خوراڪ جو عالمي ڏينهن 2026ع سڄي دنيا ۾ اڄ جمع جي ڏينهن 16 آڪٽوبر تي ملهائي رهيو آهي. اڄوڪي ڏينهن تي ’زرعي خوراڪ جي نظامن ۾ تبديلي آڻڻ، ٻڪَ ۽ غذائيت جي کوٽ کي منهن ڏيڻ ۽ خوراڪ جي فراهميءَ جا اهڙا مضبوط ۽ جامع نظام (سپلاءِ چينز) قائم ڪرڻ لاءِ سائنس، ٽيڪنالاجي ۽ مقامي ڄاڻ استعمال ڪرڻ‘ تي بنيادي ڌيان ڏنو يا ڇڪايو ويندو.

اهو ته ٿيو مجموعي طور عالمي سطح جو بحث، پر پنهنجي مقامي صورتحال ڪيئن آهي؟ ان کان باخبر هجڻ ضروري آهي. پاڻ وٽ صورتحال اها آهي ته ماضيءَ ۾، اتڪل اڌ صدي اڳ تائين، هر گهر ۾ 3 ويلا، يعني صبح جو نيرن، منجهند وقت ۽ سج لهڻ بعد رات جي ماني ٿيندي هئي. ورلي ئي ڪنهن گهر ۾ جيڪو ويلو نه ٿيندو هو، خبر پوڻ تي سڄي پاڙي ۾ ٽرٿلو مچي ويندو هو. جڏهن ان گهر ۾ سانجهه ٿيندي هئي، پوءِ ئي هر ڪو ڪاٿي پي پي اونو ٿيندو هو.

گذريل اڌ صديءَ کان حالتون تبديل ٿيڻ شروع ٿيون. ڪن گهرن ۾ صبح جو نيرن ۾ ماني بدران ڪارا (سموسا) يا پاپا، چانهه سان کائڻ جو سلسلو شروع ٿيو. جيڪو به هاڻي اتي اچي پهتو آهي ته ڪن چند گهرن ۾ نيرن اڌ صدي اڳ تائين وانگر ٿئي ٿي. ڪن چند گهرن ۾ چانهه سان ڪارا (سموسا)، پاپا يا ڪي هڪ ٻه بسڪيٽ کائين ٿا. هاڻي ڪن گهرن ۾ هڪ ويلو ماني به غنيمت سمجهي وڃي ٿي. اڪثريت صبح واري نيرن ۽ منجهند جي ماني گڏيل، ڏينهن جو 11 کان 12 تائين کائين، پوءِ جهڙو به حال رات جي ماني ڪن ٿا. جتي 3 ويلا ٿيندا هئا، اتي ٻه ويلا مشڪل ٿي پيا آهن جيڪو فيشن نه، نئين روايت نه، غربت جي مجبوري سبب ٿي رهيو آهي. جو ته انيڪ قسم جي مختلف سببن جي ڪري روزگار جا ذريعا گهٽ ٿي رهيا آهن. جيڪي روزگار سان لڳل آهن، سي ته گهٽ پگهار تي روزگار ڪرڻ لاءِ مجبور بڻيل آهن گهٽ آمدني سميت ٻين به انيڪ سببن جي ڪري. اڪثريت انيڪ مسئلن ۽ مونجهارن جي ڏٻڻ ۾ ڦاٿل آهي جيتوڻيڪ پنهنجو ملڪ ان ۾ به پنهنجو خطو يعني سڄي سنڌ، دنيا جي گولي تي زرعي حوالي سان منفرد، زرخيز ۽ زرعي خطو آهي پر گذريل اڌ صديءَ کان ان ۾ اهڙي تڪڙي تبديلي اچي رهي آهي جو مستقبل ڀيانڪ حد تائين چرڪائيندڙ ۽ پريشان ڪندڙ آهي. جو ته هڪ طرف شهر تيزيءَ سان پکڙجي رهيا آهن ته ٻئي طرف اڄ وچ، سفري سهولتن جي ڪري وڏا، ويڪرا روڊ رستا وڌي ويا آهن. ان جي نتيجي ۾ جيڪڏهن درست انگ اکر گڏ ڪبا ته منهنجي اندازي مطابق هزارين نه پر لکين ايڪڙ زرعي زمين رهائشي عمارتن ۽ روڊن رستن جي ڪري سيڙهجي (والارجي يا قبضو ٿيل زمين) وئي آهي ۽ اهو سلسلو تيزيءَ سان جاري آهي. جنهن ڪري زرعي روزگار ۽ زرعي اپت حيران ڪندڙ حد تائين گهٽجي رهي آهي ۽ امڪان آهي ته مستقبل ۾ پڻ ائين ئي گهٽجندي رهندي. اهو به ڪڙو سچ آهي ته اڌ صديءَ کان اڳ تائين زرعي آبادي لائق غير آباد زمين کي زرعي آبادي لاءِ ڪتب آڻڻ جو هڪ سلسلو هلندو رهيو هو. جيڪو پوءِ آبپاشي واري پاڻي جي مسئلن ۽ مونجهارن سبب، غير آباد زمينن کي آبادي لائق ڪري ڪم آڻڻ تمام گهٽجي ويو. جيڪڏهن موثر انداز ۾ سروي ڪري انگ اکر گڏ ڪبا ته لکين ايڪڙ آباد زرعي زمين، هاڻي غير آباد رهجي وڃڻ جي خبر پوندي ۽ احساس ٿيندو ته اهو سلسلو به جاري آهي. سچ صفا سچا اهو ته هڪ طرف آدمشماري وڌي رهي آهي، ٻئي طرف زرعي اراضي گهٽجي رهي آهي. جڏهن ته في ايڪڙ زرعي پيداوار اڳي جي ڀيٽ ۾ گهٽجڻ هڪ الڳ پريشان ڪندڙ صورتحال به آهي. جنهن جا پڻ اڻ ڳڻيا سبب، مسئلا ۽ مونجهارا آهن. حالت اها آهي ته پيڙهي در پيڙهي زراعت ۾ مصروف آبادگار، بهتر جنس جي پوک لاءِ، معياري ٻج حاصل ڪرڻ لاءِ پريشان آهن. ٻڌل خبرن موجب ته ٻج ڪمپنيون، ٻج مهانگي ملهه ته وڪڻن. ڪي ڪمپنيون اڳواٽ رقم وصول ڪرڻ باوجود، وقت سر ٻج ڪونه ڏين. ڪي نعم البدل جنس جو ٻج کڻائين. ڪي ڪمپنيون ٻج گهٽ مقدار ۾ ڏين. ڪن ڪمپنين پاران ٻج جي قيمت اڳواٽ وٺڻ باوجود ٻج ته ڪونه ڏين، ورتل رقم جي واپسي به شايد ڪن کي ٿئي ته شايد ڪي وصول به ڪونه ڪري سگهن.

جهڙو تهڙو ٻج ملي وڃي ٿو ته مشيني پوک جي ڪري، ٽريڪٽر جو ڊيزل مهانگو هجڻ سبب، خرچ ججهو ٿئي ٿو. ان خرچ جي پورائيءَ لاءِ اوڌر وارو اگهه وڌيڪ مهانگو ٿيو وڃي.

ڏکيو سُکيو ٿي سهي، جيڪي زميندار، آبادگار توڙي هاري فصل پوکڻ ۾ ڪامياب ٿين ٿا. انهن کي فصل جي خوراڪي گهرج پوري ڪرڻ لاءِ گهربل ڪيميائي پاڻ مهانگا به ملن، غير معياري به ملن. عجيب غريب خبرون عام آهن. ڪهڙيون خبرون لکجن؟ فصلن ۽ باغن ۾ جيتن ۽ بيمارين جا مسئلا ٿين ته پهرين انهن جي صحيح سڃاڻپ مسئلو، پوءِ بچاءَ جي طريقن جي خبر پوري سوري، جيڪڏهن زرعي زهر گهرجن ته جتي انسان ذات لاءِ گهربل دوائن ۾ نقل ۽ مهانگو اگهه عام آهي اتي زرعي زهرن بابت خبرون، آبادگارن کان پڇي معلوم ڪري سگهجن ٿيون. في ايڪڙ لاڳت ۽ في ايڪڙ پيداوار جو حساب ڪتاب ڪري، في مڻ خرچ، ان مطابق اگهه مقرر ٿيڻ، زرعي اپت جي خريداري توڙي وڪري جا مسئلا ۽ مونجهارا به ڳجها نه آهن. سنهي ٿلهي ليکي پاڻ وٽ زراعت گهاٽي جو سودو سمجهڻ عام آهي. جيڪڏهن الف کان ي تائين لکجي ته ڪتاب لکجي وڃن. ويجهڙائيءَ ۾ مون معروف شاعر علي دوست عاجز جو هڪ نکور شعر پڙهيو آهي. اوهان به پڙهو:

اَنُو ۽ دال وٺائين ته گيهه وٺي نه سگهيا
مرڻ جو سوچي، مرُي وڃو جو وهم وٺي نه سگهيا

زرعي ماهر ۽ ليکڪ غلام حسين لغاري ٿي ڏينهن اڳ پنهنجي فيس بڪ وال تي لکيو ته: ’سنڌ جي ماڻهن کي بکيو ڪري مارڻ جي سازش! اتي سميت ڪاڏي جي ٻين شين جا اگهه جوٽ چڙهي ويا. دوائن ۽ علاج به وس ۾ ناهي رهيو‘ هيءَ اهو سچ آهي، جنهن جي روشنيءَ ۾ پاڻ کي ’خوراڪ جو عالمي ڏينهن‘ ملهائڻو آهي اڄوڪي ڏينهن تي ’اڄ جدت آڻيو، سڀاڻيءَ لاءِ غذائيت فراهم ڪريو‘ جي عنوان سان سوچڻو، ويچارڻو سمجهڻو آهي. حڪمت عملي طئي ڪرڻي آهي ۽ پوءِ عمل به ڪرڻو آهي اڄوڪو ڏينهن پورو ٿيڻ تي، ٻئي ڏينهن، سڌ ٻڌ جي ذريعن معرفت خبر پوندي ته مستقبل جي لاءِ ڇا طئه ٿيو؟ يا عملي طور تي ڇا ٿيڻ شروع ٿيو؟

لطيفي لاٽ ——— شاهه عبداللطيف ڀٽائي

چيهو چُڪيءَ ڪنڌين، ڪِتائين ڳُونگَ تي ڳَل،
هَڏاڪَيتان هَلِيو ٻَري تَرايُون تَل،
آندي آبَ اُڇَل، مَڻَي باغَ بَهارَ ڪَري.

لطيف سائين هن بيت ۾ اسان کي سنڌس ٿي علائقي پٽ شاهه ۽ ان جي پسگردائيءَ وارن ماڳن جو سير ڪرائي ٿو ته ساوڪيءَ جي منڊ ۾ جڏهن مينهن پون ٿا ته پوءِ هتي جي صورتحال به ڏاڍي مزيدار ۽ روح پرور ٿي پوي ٿي چيهو گاهه چڪي ڍنڍ جي پاسن ۽ ڪنڌين تي ڪانهه جي پراڻن ٿُبن مان ڦُٽي نڪري ٿو (ياد رهي ته ڪانهه ٻن قسمن جا ٿيندا آهن هڪ سريا ٻوڙي وانگر ٿئي ۽ ٻيا سنگ جهليندا آهن. ٻيو ڪانهه بغير ڪانن جي ٿيندو آهي ۽ مال کي ڪارائيو آهي جنهن سان مينهن جو کير گهاٽو ۽ مٺو ٿيندو آهي) ۽ اوسي پاسي وارن ماڳن ڳُونگ، باغ تي گلڪاريءَ سان رونق لڳي وئي آهي هڏاڪتئان جي وسنديءَ کي آباد ڪري، ٻريلس جون ترائيون ۽ تَل (هيٺاهين واريون زمينون) ڀري ڇڏيا، جن ۾ گڏ ٿيل پاڻيءَ مان زمينون آباد ٿينديون، خوشحالي ٿي ويندي ٻڪ، ڏک، ٿولاڙا لهي ويندا. برسات جي پوڻ ڪري هر طرف نيڻن ٺار رونق جو سمان آهي هر پاسي بهار يعني وڻندڙ ۽ لطف ڏيندڙ موسم آهي (تحقيق ۽ ترتيب : شاهنواز راڄپر)

اڄوڪو ڏينهن ـــــ 16 آڪٽوبر

آخوند حافظ ولي محمد

آخوند حافظ ولي محمد هالا جو هڪ نيڪ بزرگ ۽ ديني عالم هو. هن جي ولادت 16 آڪٽوبر 1867ع تي ٿي. هو هڪ نيڪ نمازي ۽ پرهيزگار شخص هو ۽ ٻارن کي مفت ۾ قرآن شريف پڙهائيندو هو. مخدوم محمد زمان طالب المولىٰ به هن وٽ قرآن شريف پڙهيو. ديني ۽ تدريسي خدمتن سان گڏ هو هالا جو مشهور درزي پڻ هو. هالا جي مخدوم خاندان جا فرد وٽانئس ڪپڙا سبرائيندا هئا. هن 15 مئي 1944ع تي دم ڏئيءَ حوالي ڪيو.

سندر حشمتراءِ نيبواڻي

هن نامور ڪهاڻيڪار ۽ ناول نگار جو جنم اڄوڪي ڏينهن تي 1919ع ۾ حيدرآباد ۾ ٿيو. هن مئٽرڪ تائين تعليم حاصل ڪئي. هو پنهنجي دور جو نامور ليکڪ هو. ڪهاڻين ۽ ناولن سان گڏ آزاد شاعري پڻ ڪيائين. ورهاڱي کان پوءِ هندستان جي شهر بئنگلور ۾ وڃي رهائش اختيار ڪيائين. سندس ڇپيل ڪتابن ۾ ”نراس ناري“، ”پيار جا سپنا“، ”سڌريل زمانو بگڙيل پيار“، ”ديوتا روئي ڏنو“ ۽ ”مڌر ملن“ شامل آهن.

آنند رامچند گولاڻي

آنند گولاڻي سنڌي ٻوليءَ جو ناليوارو ڪهاڻيڪار، افسانا نگار ۽ ناول نگار هو. هن جو جنم 16 آڪٽوبر 1925ع تي شهيد بينظيرآباد ضلعي جي ڳوٺ پاڳو ديرو ۾ ٿيو. ورهاڱي کان پوءِ ڀارت ۾ وڃي رهيو. هن ڪيترين ئي ڪهاڻين ۽ ناول لکيا. سندس ڇپيل ڪتابن ۾ ”چريو“ (افسانا)، ”ڪشمور جيون“ (افسانا)، ”مڇو“ (ناول)، ”زندگي خواب آهي“ (ناول)، ”پنهنجو موت“ (ناول)، ”ڪمزور ڪڙيون“ (ناول) ۽ ”مان نئون جنم وٺندس“ (ناول) شامل آهن. هن 13 سيپٽمبر 2011ع ۾ هيءُ جهان ڇڏيو.

رميش بجلاڻي

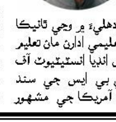

رميش بجلاڻي هندستان جو مشهور ليکڪ، تعليمي ماهر ۽ ميڊيڪل سائنسدان آهي. هن جو جنم 16 آڪٽوبر 1947ع تي سنڌ جي شهر سکر ۾ ٿيو اڃا مهيني ڪن جو معصوم ٻارڙو هو جڏهن هن جا مائٽ سنڌ جي سرزمين ڇڏي دهليءَ ۾ وڃي ٽڪيا ٿيا. هن دهليءَ جي مختلف تعليمي ادارن مان تعليم حاصل ڪئي ۽ 1970ع ۾ آل انڊيا انسٽيٽيوٽ آف ميڊيڪل سائنسز مان ايم بي بي ايس جي سند حاصل ڪئي. 1979ع ۾ هن آمريڪا جي مشهور ميساچوسٽس انسٽيٽيوٽ آف ٽيڪنالاجيءَ مان غذائيت ۾ ماسٽر ڊگري حاصل ڪئي. 1977ع ۾ هو آل انڊيا انسٽيٽيوٽ آف ميڊيڪل سائنسز ۾ ليڪچرار مقرر ٿيو. 1987ع ۾ پروفيسر مقرر ٿيو ۽ 1996ع ۾ فزيالوجي شعبي جو چيئرمين مقرر ٿيو. 2005ع ۾ رضاڪارانه طور تي رٽائر ٿيو هو غذائيت، فزيالوجي ۽ يوگا جو ماهر آهي. هن سائنسي موضوعن تي 2 سئو کان وڌيڪ مقالا ۽ 14 ڪتاب لکيا آهن. هن جو ٻارن لاءِ لکيل ڪتاب ” Our Body — A Wonderful Machine“ ڪافي مشهور آهي. هو يوگا جو به وڏو ماهر آهي ۽ يوگا تي سندس لکيل ڪتاب ”A Primer on Yoga: Theory and Practice“ يوگا سکندڙن لاءِ هڪ بهترين ڪتاب آهي. هن کي هندستان جي ايسوسيئيشن آف فزيالوجسٽس ۽ فارماڪولوجسٽس پاران ”لائيف ٽائيم اچيومينٽ ايوارڊ“ سان نوازيو ويو. ان کان علاوه ٻيا به ڪيترائي ايوارڊ ۽ اعزاز حاصل ڪيائين. هن سنڌ جائي پروفيسر جا ڪيترائي ليڪچر يوٽيوب تي موجود آهن. جن مان لاڀ پرائي سگهجي ٿو.

هيما مالني

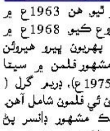

اڄ باليووڊ جي مشهور اداڪاره، پروڊيوسر ۽ سياستدان هيما مالنيءَ جي جنم جو ڏينهن آهي. هن کي ”باليووڊ جي ڊريم گرل“ جي نالي سان ياد ڪيو وڃي ٿو. هن جو جنم 16 آڪٽوبر 1948ع تي هندستان جي تامل ناڊو رياست جي شهر سرينگم ۾ ٿيو. هن 1963ع ۾ تامل فلمن ۾ ڪم ڪرڻ شروع ڪيو. 1968ع ۾ فلم ”سپنون ڪا سوداگر“ ۾ پهريون ڀيرو هيروئن طور ڪم ڪيائين. هن جي مشهور فلمن ۾ سيتا اور گيتا (1972ع)، شعلي (1975ع)، ڊريم گرل (1977ع) ۽ ٻيون به ڪيترين ئي فلمون شامل آهن. اداڪاره هجڻ سان گڏ هوءَ هڪ مشهور ڊانسر پڻ رهي آهي. خيراتي ۽ سماجي ڀلائيءَ جي ڪمن ۾ به ڀرپور حصو وٺندي رهي آهي. هن جي شادي مشهور اداڪار ڌرميندر سان ٿيل آهي. سياسي طور تي ڀارتيه جنتا پارٽيءَ سان لاڳاپيل آهي ۽ هندستاني پارليامينٽ جي ميمبر پڻ رهي آهي. هن بهترين اداڪاره طور ڪيترائي فلم فيئر ايوارڊ حاصل ڪيا. 2000ع ۾ کيس پدما شري ايوارڊ سان نوازيو ويو. هن فلم فيئر لائيف ٽائيم اچيومينٽ ايوارڊ سميت ٻيا به ڪيترائي ايوارڊ حاصل ڪيا.

ڊاڪٽر رفيق احمد مگريو

مختيار انڙ

اڄ مشهور ليکڪ ۽ تعليمي ماهر ڊاڪٽر رفيق احمد مگريءَ جي جنم جو ڏينهن آهي. ڊاڪٽر مگريءَ جو جنم 16 آڪٽوبر 1962ع تي نوشهروفيروز ضلعي جي ڳوٺ ٻاڙيڊپور ۾ ٿيو هن گورنمينٽ هاءِ اسڪول ڪنڊياري مان مئٽرڪ جو امتحان پاس ڪيو ۽ سنڌ يونيورسٽيءَ مان ايم اي (اسلاميات)، ايم ايڊ ۽ پي ايڇ ڊي جون سندون حاصل ڪيون. هن قرآن شريف حفظ ڪرڻ جي سعادت به حاصل ڪئي. عملي زندگيءَ جي شروعات سنڌ جي تعليم کاتي ۾ اسلاميات جي ليڪچرار طور ڪيائين. هو هڪ سٺو ليکڪ آهي. سندس ڇپيل ڪتابن ۾ ”شرح اربعين ملا علي قاري“، ”عيادت جو ۽ ڪهڙيءَ طرح“، ۽ ”مخدوم محمد عابد سيوهاڻي“ شامل آهن. پاڻ مسلم سائنس ڪاليج پاران جاري ٿيندڙ ”مسلم“ مئگزين جو چيف ايڊيٽر به رهي چڪو آهي.

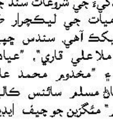

لتا پڳتاڻي

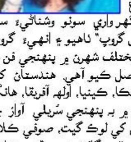

اڄ هندستان جي مشهور گلوڪاره لتا پڳتاڻيءَ جي جنم جو ڏينهن آهي. ممبئيءَ ۾ 16 آڪٽوبر تي جنم وٺندڙ هن سريلي گلوڪاره 8 ورهين جي ننڍڙي ڄمار ۾ ڳائڻ شروع ڪيو. هن پنهنجي گهرواري سونو وشناڻيءَ سان گڏجي ”لتا ميوزيڪل گروپ“ ناهيو ۽ انهيءَ گروپ پاران هندستان جي مختلف شهرن ۾ پنهنجي فن جو مظاهرو ڪري داد حاصل ڪيو آهي. هندستان کان علاوه هن دبئي، آمريڪا، ڪينيا، اولهه آفريقا، هانگ ڪانگ، چين ۽ سنڌ ۾ به پنهنجي سُريلي آواز جو جادو جاڳايو آهي. هن کي لوڪ گيت، صوفي ڪلام ۽ ڪلاسيڪي موسيقي ڳائڻ تي وڏي مهارت حاصل آهي.

شبير بيدار ڀٽو

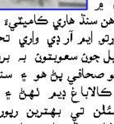

هن محنتي صحافيءَ ۽ سياسي ڪارڪن 14 جون 1959ع تي ڏهرڪي شهر ويجهو ڳوٺ ڪوٽلو مرزا ۾ پنهنجي زندگيءَ جو سفر شروع ڪيو. هن پنهنجي سياسي سفر جي شروعات ”ڊيموڪريٽڪ اسٽوڊنٽس فيڊريشن“ ۾ شموليت سان ڪئي. هن سنڌ هاري ڪاميٽيءَ ۾ به سرگرميءَ سان حصو ورتو ايم آر ڊي واري تحريڪ ۾ حصو وٺڻ سبب جيل جون سعوبتون به برداشت ڪيائين. هو هڪ سچو صحافي پڻ هو ۽ سنڌ ۾ ڌارين جي آبادڪاري، ڪالاباغ ڊيم ٺهڻ ۽ اهڙن ٻين ڪوڙ سارن مسئلن تي بهترين رپورٽنگ ڪيائين. اڳوڻو وزيراعليٰ سنڌ ڄام صادق علي، جڏهن سکر جي دوري تي آيو ته شبير بيدار هن کان سنڌ ۾ ڌارين جي آبادڪاري ۽ پاڻي جي چوريءَ بابت ڪجهه سوال پڇيا. انهن سوالن ڄام صادق عليءَ کي ڪاوڙائي وڌو نتيجي طور شبير بيدار کي پوليس گرفتار ڪري ورتو ۽ ڪيترائي ڏينهن لاڪپ ۾ رهيو. هن 16 آڪٽوبر 2016ع تي ڪراچيءَ ۾ وفات ڪئي.

جڳديش شهداديوري

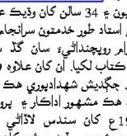

جڳديش شهداديوري ڀارت جو مشهور سنڌي ناٽڪ نويس، شاعر ۽ مضمون نگار هو. سندس جنم 13 جنوري 1961ع تي احمد آباد ۾ ٿيو. هن بي ايڊ، بي ڪام ۽ ايم اي (سنڌي) جون سندون حاصل ڪيون ۽ 34 سالن کان وڌيڪ عرصي تائين اسڪول جي استاد طور خدمتون سرانجام ڏئي رٽائر ٿيو هن ليلارام رويچنداڻيءَ سان گڏ سنڌي لوڪ ادب تي 17 ڪتاب لکيا. ان کان علاوه 9 ٻيا ڪتاب به لکيائين. جڳديش شهداديوري هڪ برک اديب هئڻ سان گڏ هڪ مشهور اداڪار ۽ پروڊيوسر پڻ هو. هن 1970ع کان سندس لاڏاڻي تائين آڪاش واڻي ۽ دور درشن جي ڏيڍ سئو کان مٿي ڊرامن ۽ ڪيترين ئي سنڌي فلمن ۾ اداڪاريءَ جا جوهر ڏيکاريا. هو ريڊيو جو مشهور اناؤنسر به رهيو. ادب ۽ فن لاءِ سندس خدمتن جي مڃتا طور کيس ڪيترائي انعام ۽ ايوارڊ مليا. هو ڪيترين ئي ادبي ۽ سماجي تنظيمن سان پڻ سلهاڙيل هو. هن 16 آڪٽوبر 2025ع تي پنهنجي جيون جو سفر پورو ڪيو.

CLASSIFIED ADVERTISMENT

ڪورٽ نوٽيس

عام اطلاع

لاتعلقي جو اظهار

Oil & Gas Development Company Limited

OGDCL the energy

INVITATION TO E-BID
THROUGH SAP ARIBA DISCOVERY

E-Bids are invited through **SAP-Ariba Discovery** for the service/material given below under competitive bidding procedure as per Public Procurement Regulatory Authority (PPRA) rules:

SR #	TENDER NUMBER	DESCRIPTION	CLOSING DATE & TIME
1.	OGDCL-SCM-SERVICES-CB-PNP-60-4611-340986284-2026	RENTAL GAS GENSETS (600-750 KW) FOR TOGH PLANT, DISTRICT KOHAT, KPK	02.11.2026 AT 1430 HRS
2.	OGDCL-SCM-SERVICES-CB-EXPL-340676373-2026	MOUNTAINEERS SERVICES FOR KOHAT NORTH 3-D PROJECT, KPK	02.11.2026 AT 1430 HRS

EXTENSION IN BID
CLOSING & OPENING DATE

2. Reference our Tender Notice(s) published in newspapers on **12.09.2026** and **30.09.2026**, it is notified that the bid submission/opening dates of the following cases are extended as follows:

SR #	TENDER NO.	DESCRIPTION	REVISED CLOSING DATE & TIME
1.	OGDC-SCM-SER-CB-DO-338820351-2026	HIRING OF IWS FOR PASAHKI-15(SLANT)	21.10.2026 AT 1430 HRS
2.	OGDC-SCM-FB-CB-PEFD-333555568-2026	SPARE PARTS OF DANIEL GC 500 AND 700 SERIES	29.10.2026 AT 1430 HRS

3. Bidders who have already submitted/sent their proposals (bids) may take them back and re-submit the same before the revised closing date and time mentioned above.
4. All bids will be opened 30 minutes after the bids closing date & time.
5. Tender Notice/ detailed instructions are available on PPRA website at **www.ppra.org.pk.**
6. Tender documents are available online and bids are also required to be submitted online through e-procurement portal at **https://ogdcl.com/sap-ariba-tenders** or **https://discovery.ariba.com/profile/AN01562899621.** For details see "Instruction for Bidders Section" of the tender documents.

General Manager
(Supply Chain Management)
Oil & Gas Development Company Limited
OGDC Headquarters, Plot No. 03, Jinnah Avenue, Blue Area, Islamabad, Pakistan.
Phone No. 92-51-920023540/3795

ogdcl.com
No.232/20

LARGEST TAX PAYER COMPANY OF THE NATION — WE EXPLORE PROSPERITY

صحافت کا اهم ۽ ذميوار شعبو آهي، جيڪو سماج ۾ شعور پيدا ڪرڻ ۽ اهم ڪردار ادا ڪري ٿو، سردار شاهه

صحافي سڃاڻپ ايمانداري، غيرجانبداريءَ ۽ بيهڪ ترائم اصولن کي نظر ۾ رکندي پنهنجون ذميواريون ادا ڪرڻ ۽ پنهنجي ملڪ جو وقار رکندا

صحافت رڳو خبرن جي اشاعت جو نالو نه آهي، پر اها عوام ۽ حڪومت وچ ۾ رابطي جو هڪ اهم ذريعو پڻ آهي

سردار شاهه جو عمرڪوٽ پريس ڪلب جي ڪامياب ٽيلي عهديدار جي حلف برداري لاءِ سڏيو ويو آهي

عمرڪوٽ: صوباتي وزير سردار شاهه پريس ڪلب جي چونڊيل عهديدارن کي حلف ورائي رهيو آهي

عمرڪوٽ (ڊ ع) عمرڪوٽ پريس ڪلب جي سال 2026ع جي چونڊن ۾ ڪاميابي حاصل ڪرڻ تي صوباتي وزير سردار شاهه سيد، ڊويزنل ڊائريڪٽر اطلاعات عمرڪوٽ ڊويزن ۽ سينئر صحافي ڪرشن ڪمار ۽ ٻين مهمانن جي موجودگي ۾ نئين چونڊيل عهديدارن کي حلف ورائي رهيو آهي.

صوباتي وزير سردار شاهه سيد چونڊيل عهديدارن کي حلف برداري جي پروقار تقريب مقامي گيسٽ هاؤس ۾ منعقد ٿي.

سردار شاهه سيد چونڊيل عهديدارن کي حلف برداري جي پروقار تقريب مقامي گيسٽ هاؤس ۾ منعقد ٿي.

سردار محمد شريف ڪنڀر، ممتاز حسين سنڌڙي، ڪاشف شاهه، شعيب رسول، نسيم احمد مهيسر، عاشق نسيم، جاويد اقبال ڪنڀر، ڪاشف شاهه، عبدالرحمان سنڌي، علي رضا ۽ ٻيا ڪيترا معزز ڏاڪڻ موجود هئا.

اڳوڻا صدر ڪلب آدم بخش ڏاڪڻ حلف وٺندڙ آفيسر جي فرائض سرانجام ڏنا.

خيرپور ۾ استادن پاران جائز مطالبن جي مڃتا لاءِ ٽيڪنيڪل مظاهرو

استادن لهل محمد جاتوئي، نصر الله سومرو ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاج ڪيو

احتجاجن ٻاجوڌ ۽ تعليم ڪاتي جون اختياريون مسئلا حل ڪرڻ لاءِ سنجيدگي ناهين

خيرپور(ڊ ع) پ ٽ الف خيرپور جي استادن پاران سروس اسٽرڪچر، پروموشن، ٽرانسفر پاليسي، سينيارٽي بيسڊ پروموشن، ڪنٽريڪٽ ملازمن جي ريگيولرائزيشن، ڪيڊر تبديلي، ٽيچر ايجوڪيٽرز جي ڪيڊر ۾ شامل ڪرڻ، ڪيڊر ۾ شامل ٿيل ٽيچرز جي ڪيڊر ۾ ترقي، ايڊهاڪ ملازمن جي ريگيولرائز